

การเมืองคืออะไร?

การเมือง หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับอำนาจ

การเมืองเป็นเรื่องของการแข่งขัน เพื่อกำหนด
กฎเกณฑ์ในการแบ่งปันคุณค่าที่ให้ประโยชน์
แก่ฝ่ายตนมากที่สุด ฯลฯ

การเมืองเป็นเรื่องของการต่อสู้ช่วงชิง
การรักษาไว้ และการใช้อำนาจทางการเมือง

จากความหมาย “การเมือง”
จึงเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก วุ่นวาย
และน่าเบื่อ

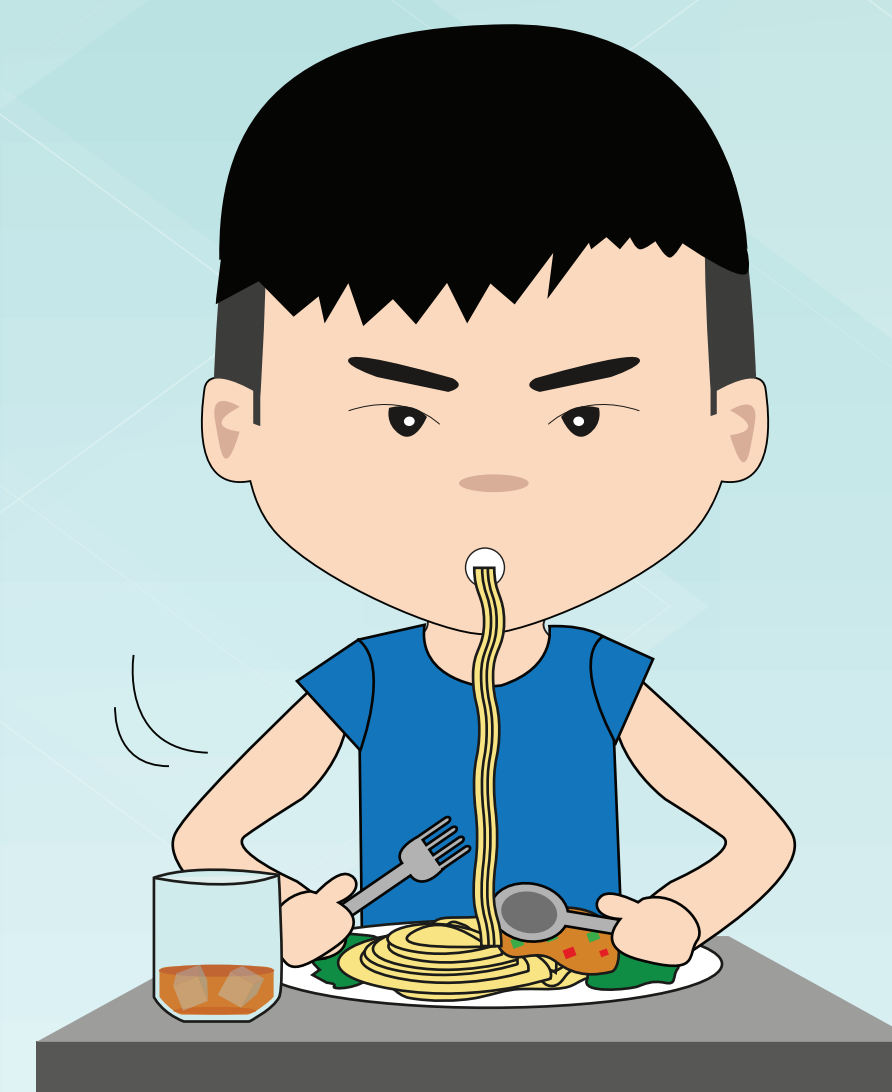
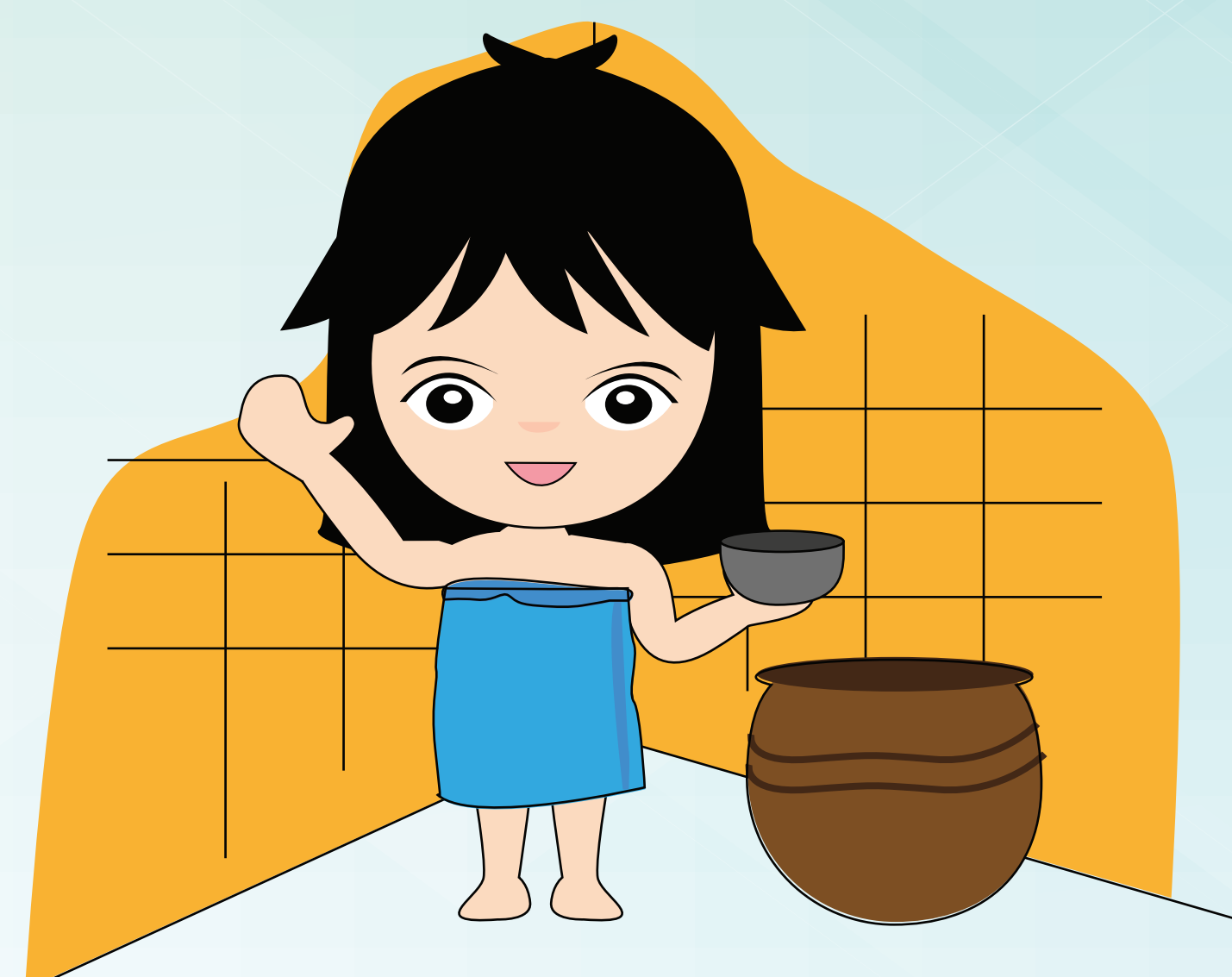
ทำให้ประชาชน

- ▶ ไม่สนใจ
- ▶ ไม่อยากเกี่ยวข้อ
- ▶ ไม่อยากเข้าร่วม
กับการเมือง

แต่ถ้าเราลองตั้งคำถามใหม่

กิจวัตรประจำวันของเรา วันหนึ่งๆ ทำอะไรกันบ้าง?

ชีวิต

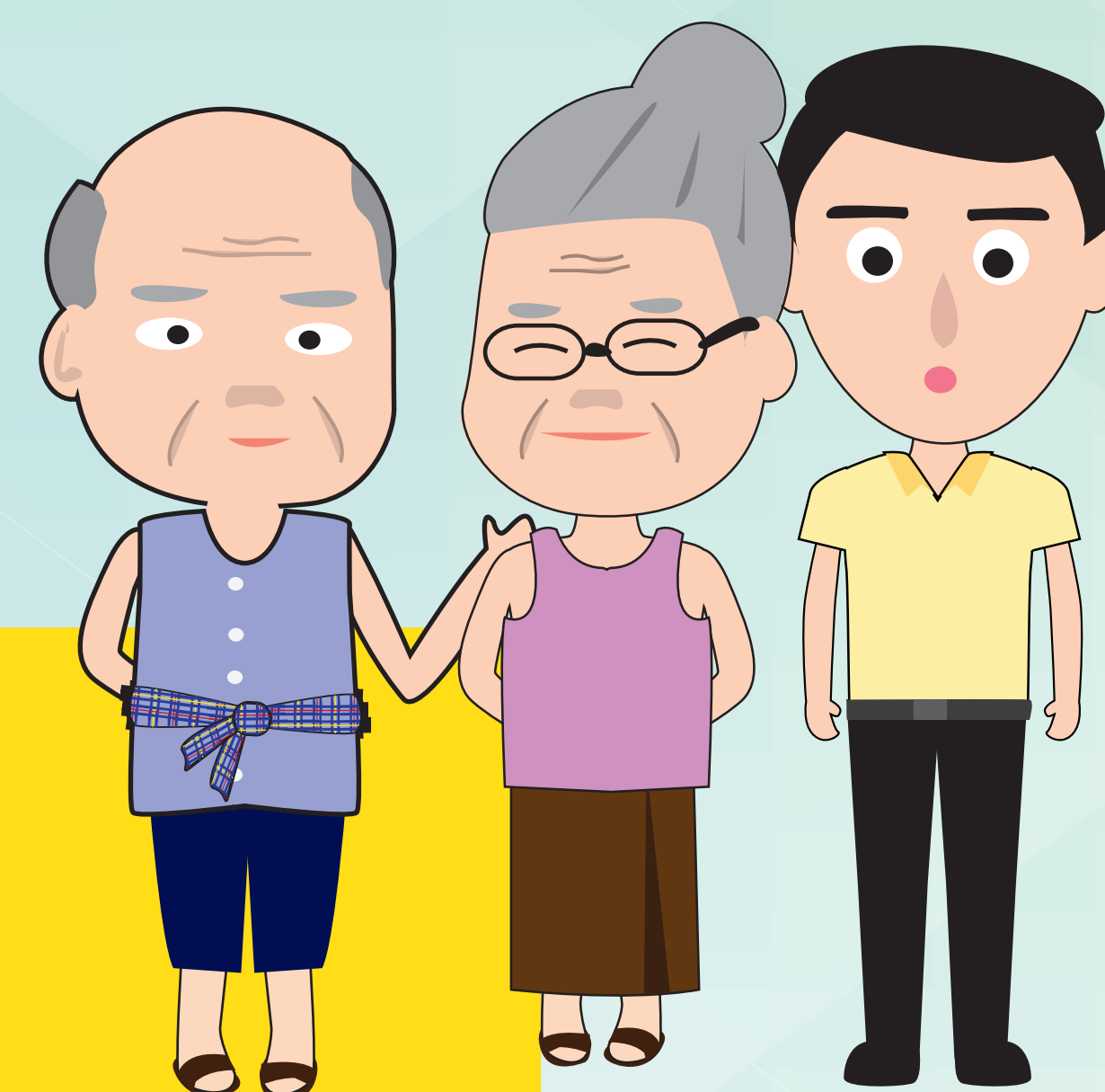
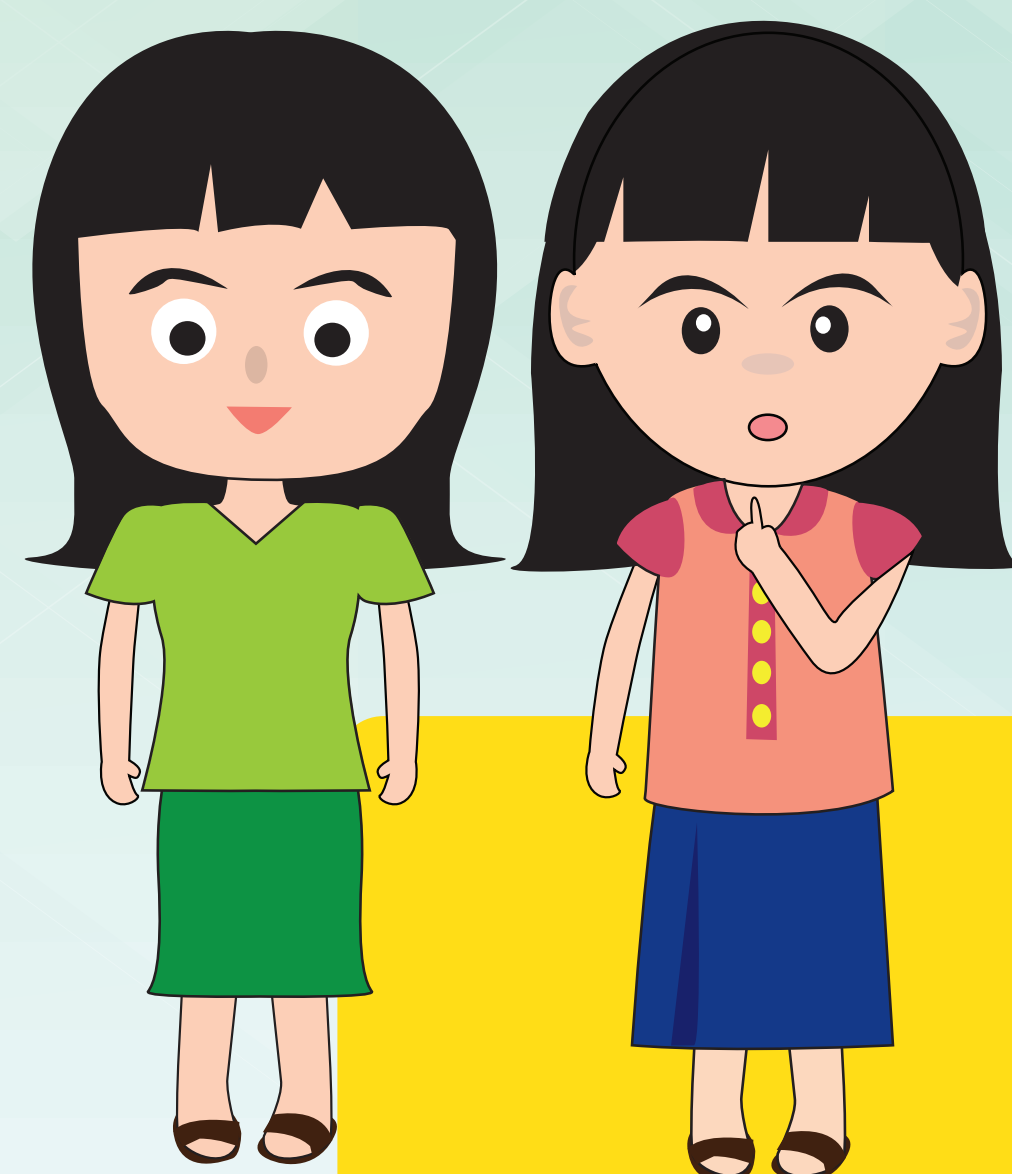
คือ

การเมือง

การเมือง

คือ

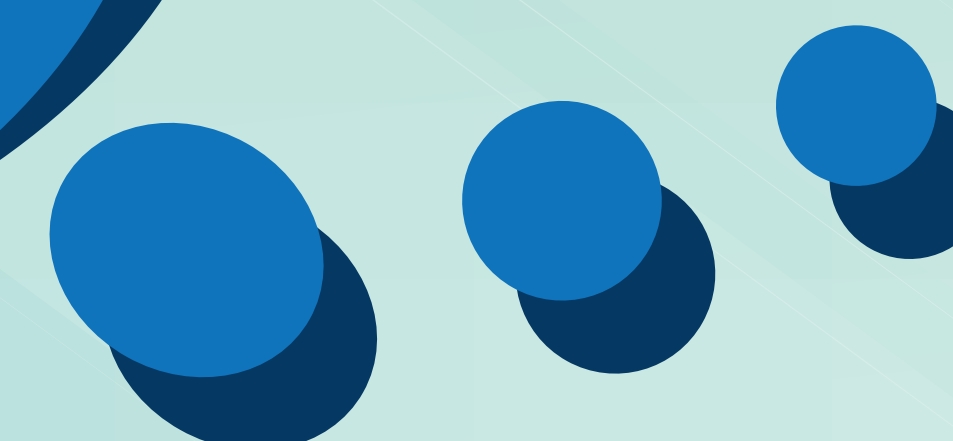
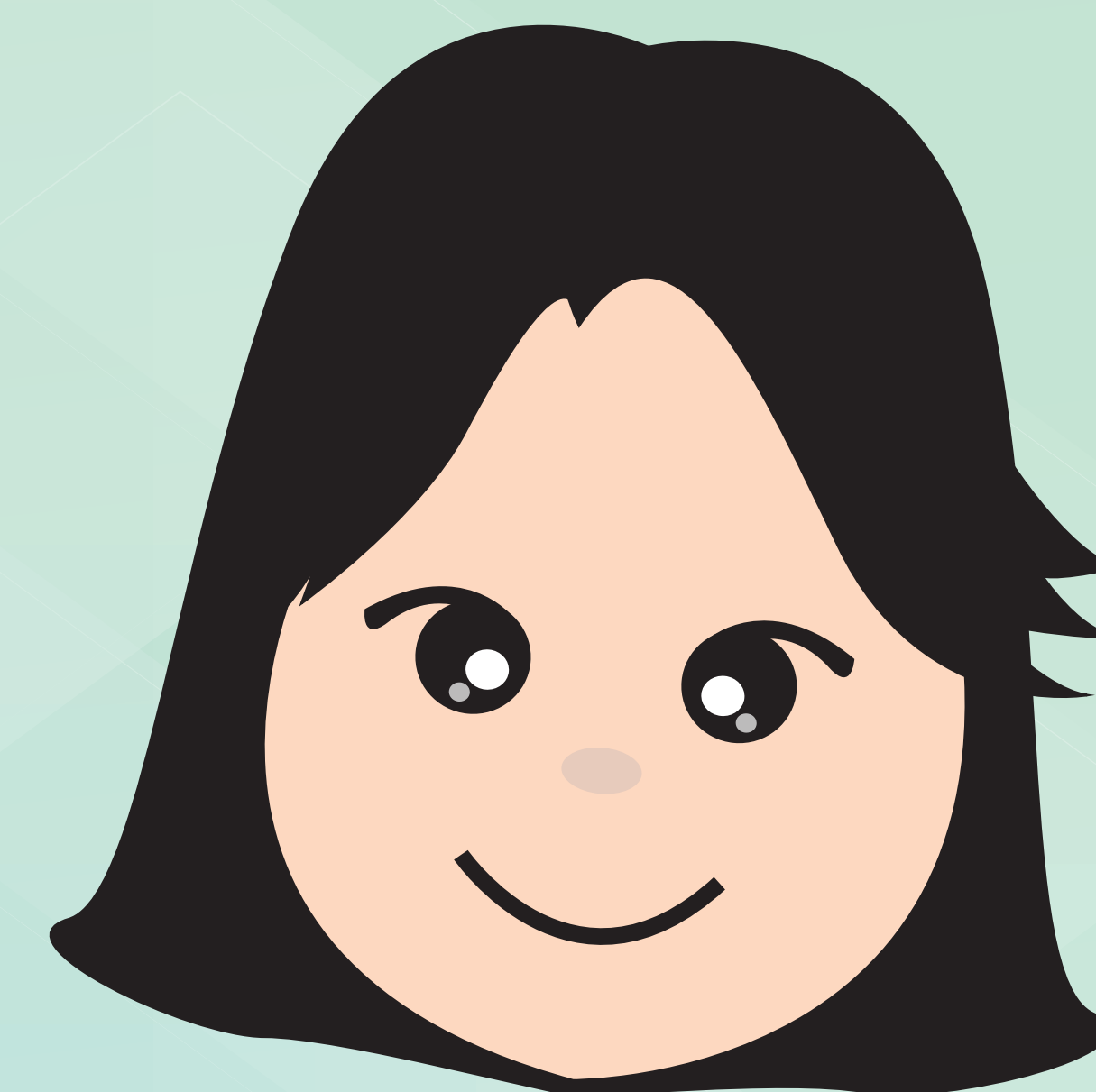
ชีวิต

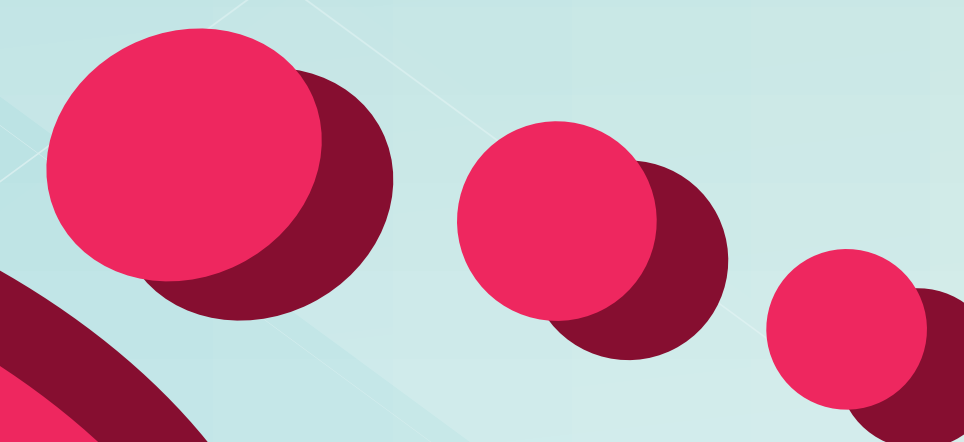
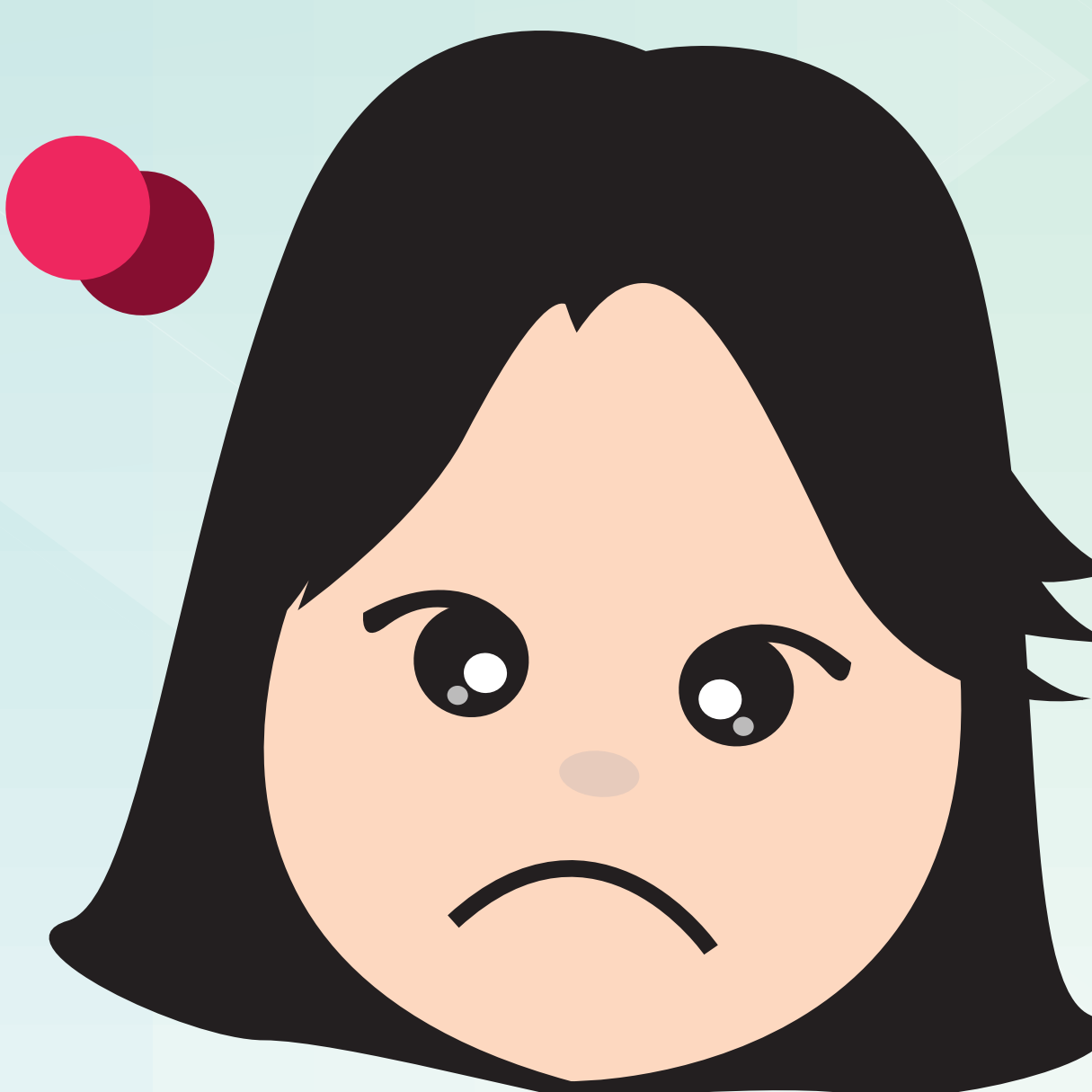
การเมือง
เป็นเรื่องของทุกคน

ถ้าการเมือง...ดี
ชีวิตเราจะเป็นอย่างไร

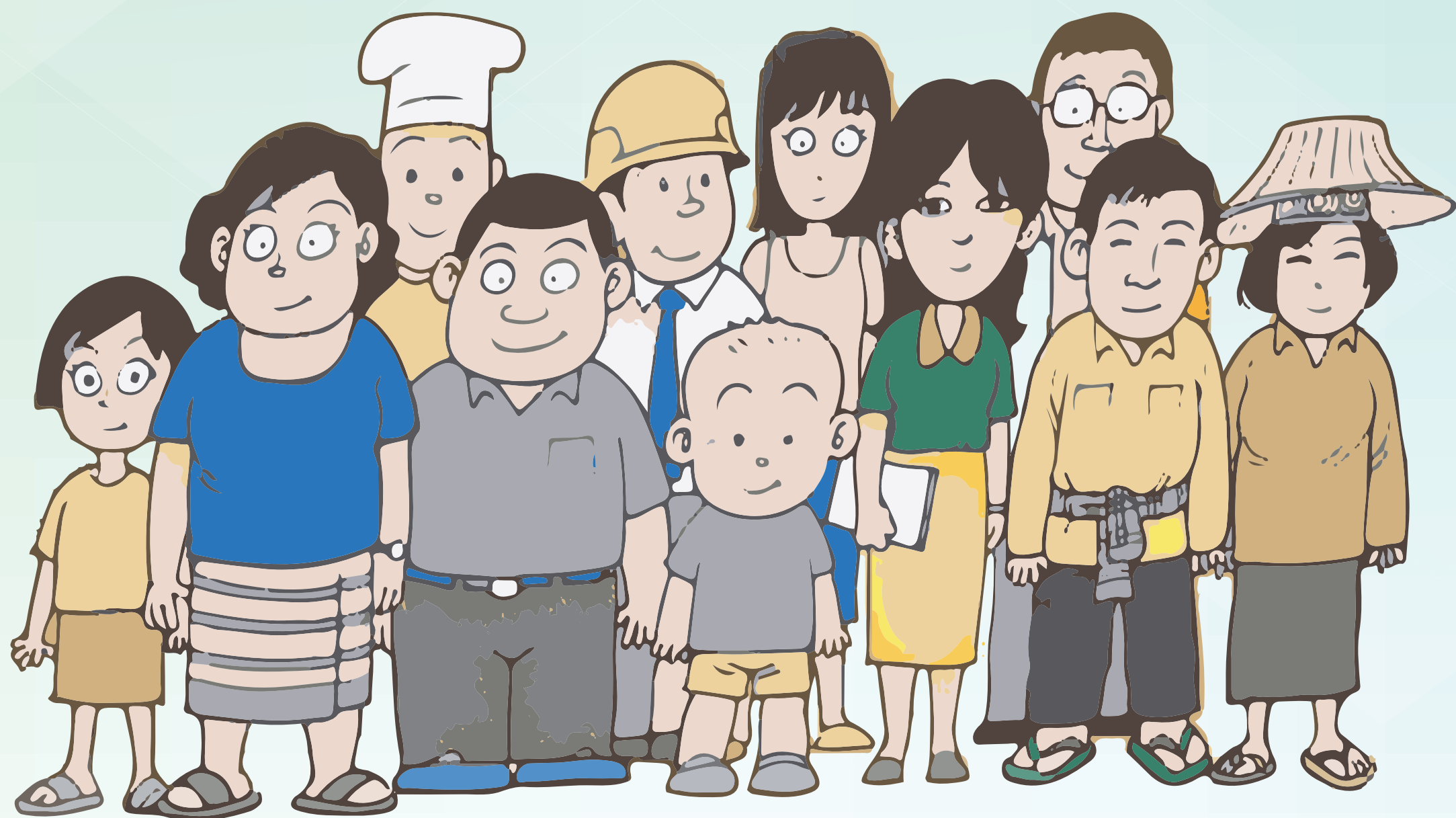

ถ้าการเมือง...แย่
ชีวิตเราจะเป็นอย่างไร

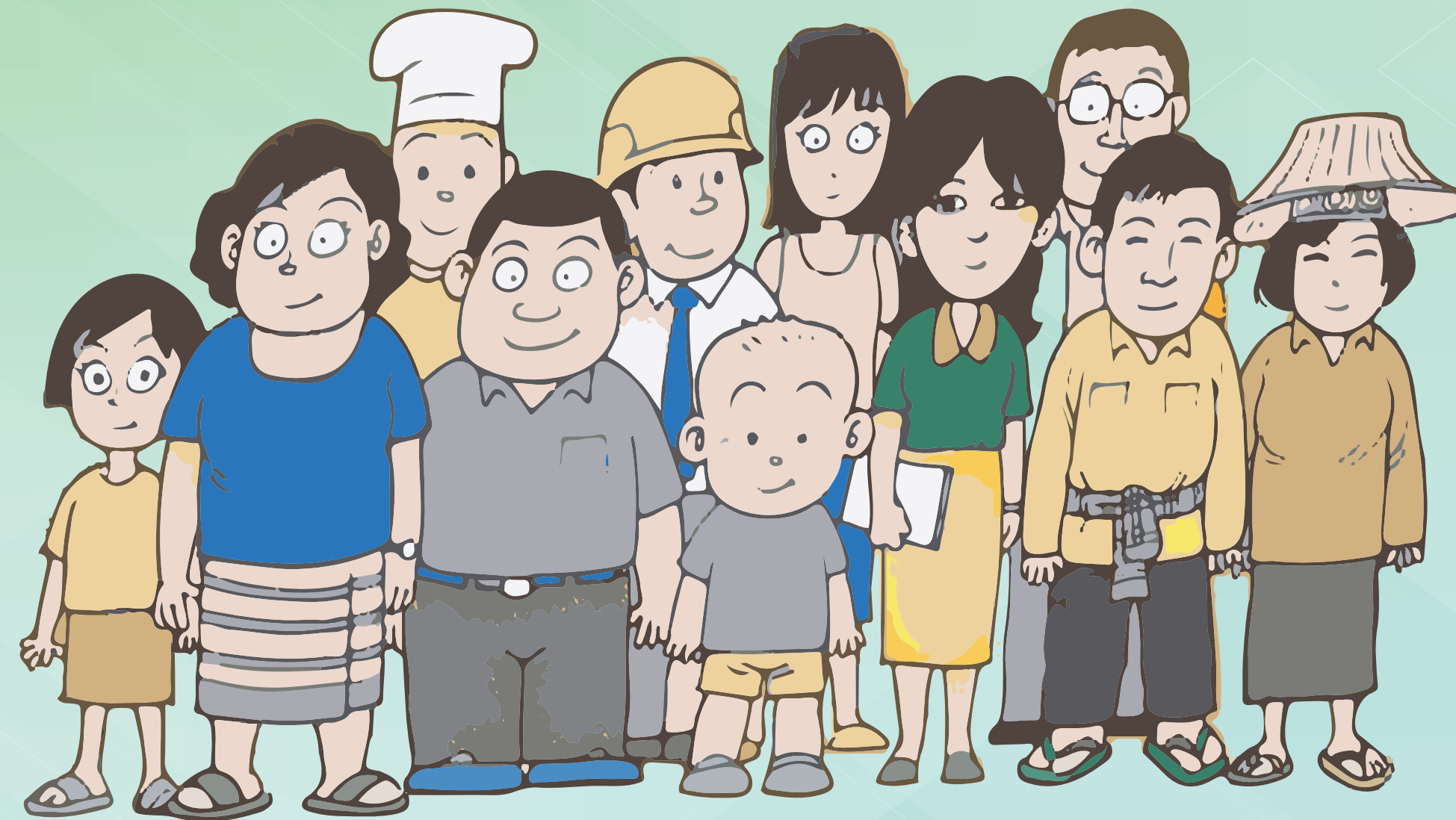
ถ้าอยากให้ การเมืองดี ประชาชน ต้องทำอะไร?

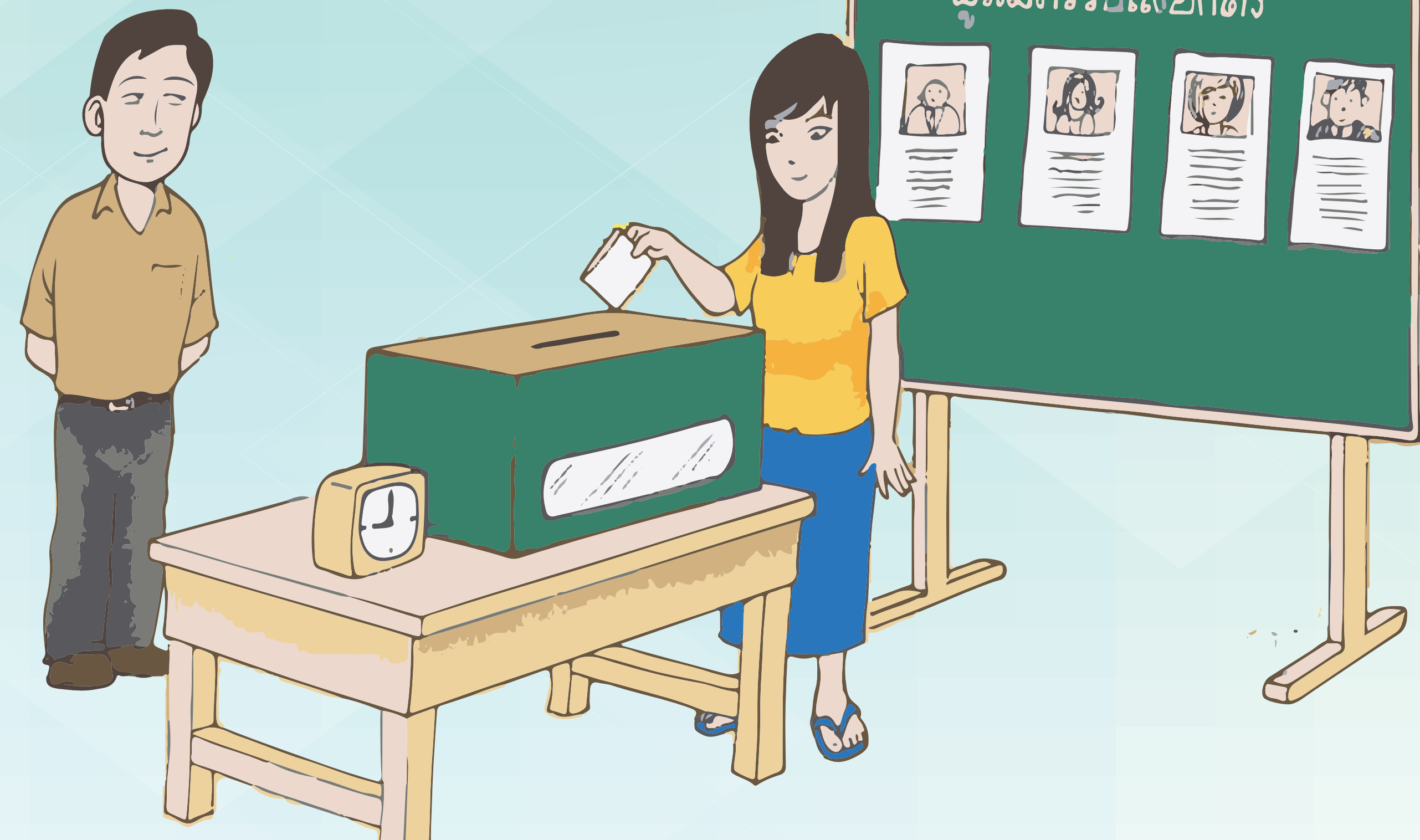
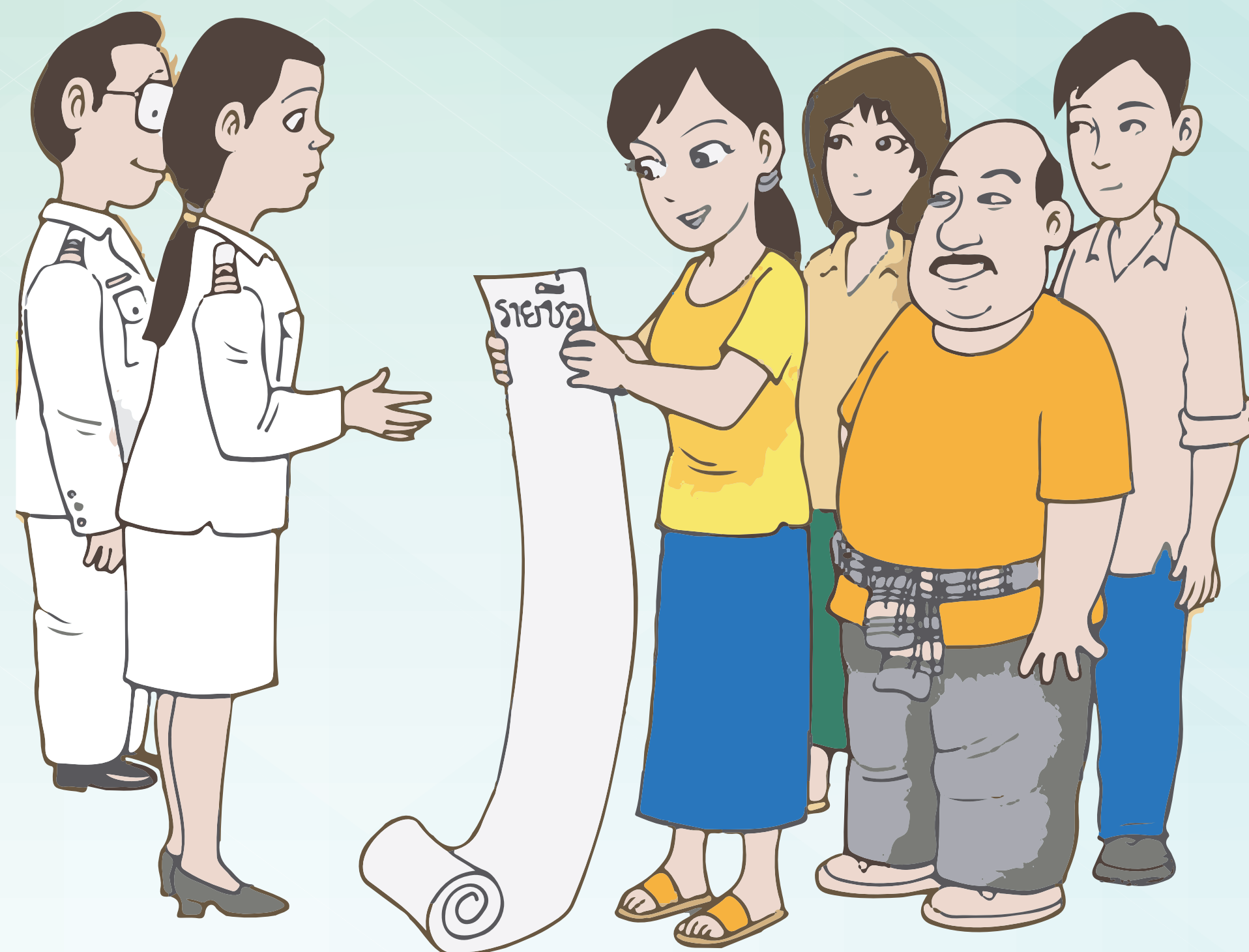
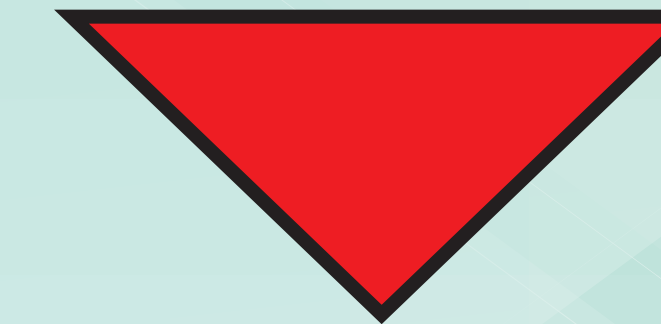

มาตรา 3 อำนาจอธิปไตย เป็นของปวงชนชาวไทย

ทางตรง

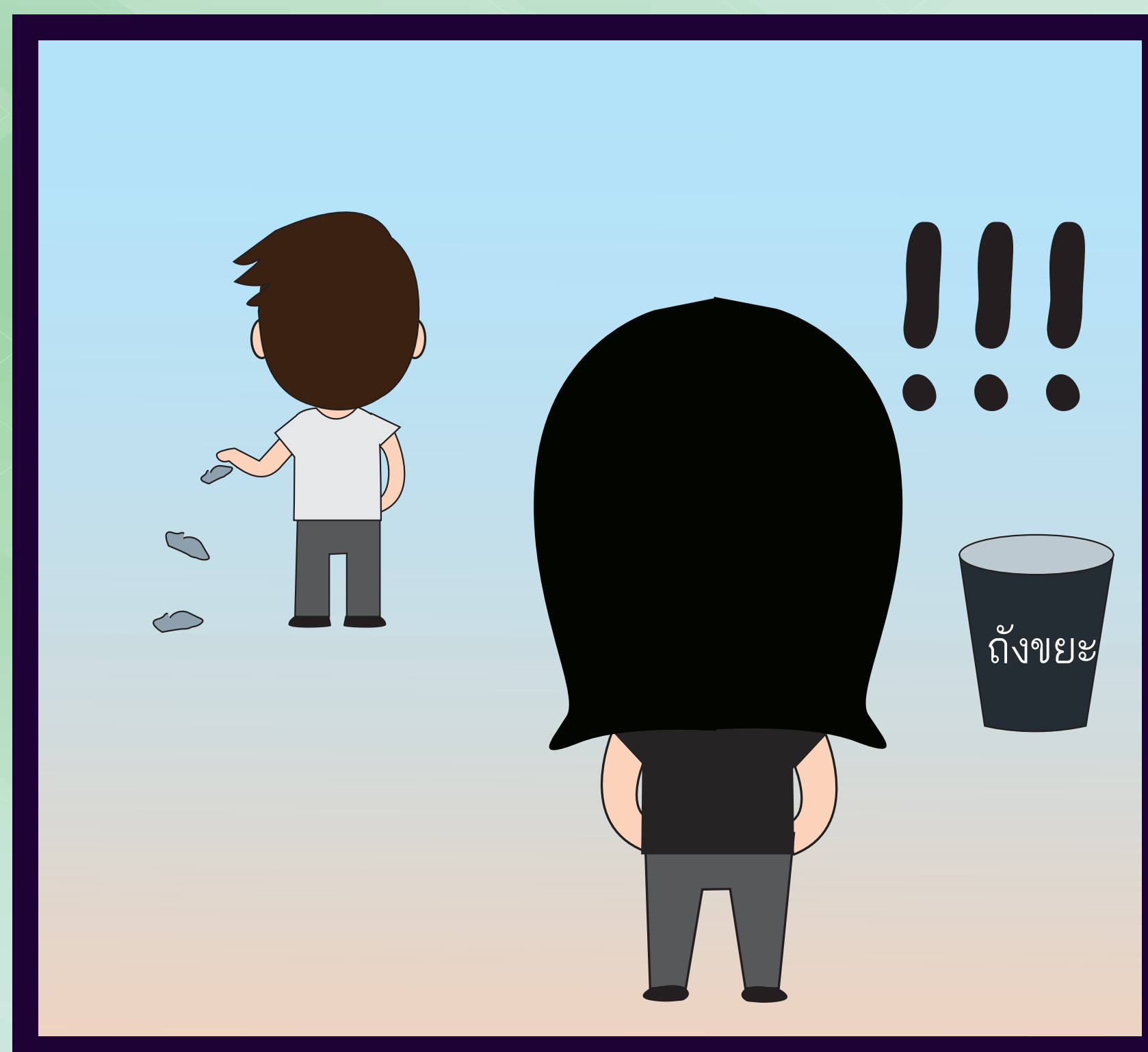

ทางอ้อม

จิตอาสา

จิตสำนึกสาธารณะ

คนในสังคมประชาธิปไตย...

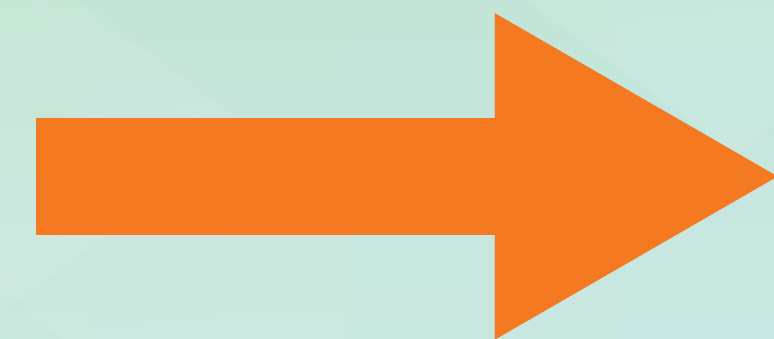
- ▶ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย
- ▶ รู้หน้าที่ มีวินัย และมีความรับผิดชอบ
- ▶ ใช้เหตุผล เคารพความแตกต่าง
- ▶ มีการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ
- ▶ มีส่วนร่วมทางการเมือง

ประโยชน์ของประชาชนเป็นใหญ่

สิ่งที่คนไทยอยากทำเพื่อชาติ

ส่วนใหญ่
ตอบว่า

ไปเลือกตั้ง

ไม่สร้างปัญหาให้สังคม

มีเพียง 5% ที่บอกว่า
จะพยายามเป็นหูเป็นตาให้กับประเทศ

คุณค่าที่ควรปลูกฝังแก่เยาวชน

ส่วนใหญ่
ตอบว่า

รักการเรียนรู้

ห่างไกลยาเสพติด

มีเพียง 11% = ปลูกฝังเรื่องไม่โกง

4% = ปลูกฝังการมีส่วนร่วมทางการเมือง
ตามวิถีประชาธิปไตย

จิตสาธารณะ

พิทักษ์รักษาไว้ซึ่ง

- ▶ ชาติ
- ▶ ศาสนา
- ▶ พระมหากษัตริย์
- ▶ การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

- ไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือลงประชามติอย่างอิสระ โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ

- ไม่รวมมือหรือสนับสนุนการทุจริตและประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ

อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย

เคารพกติกา

ปฏิบัติตามกฎหมาย

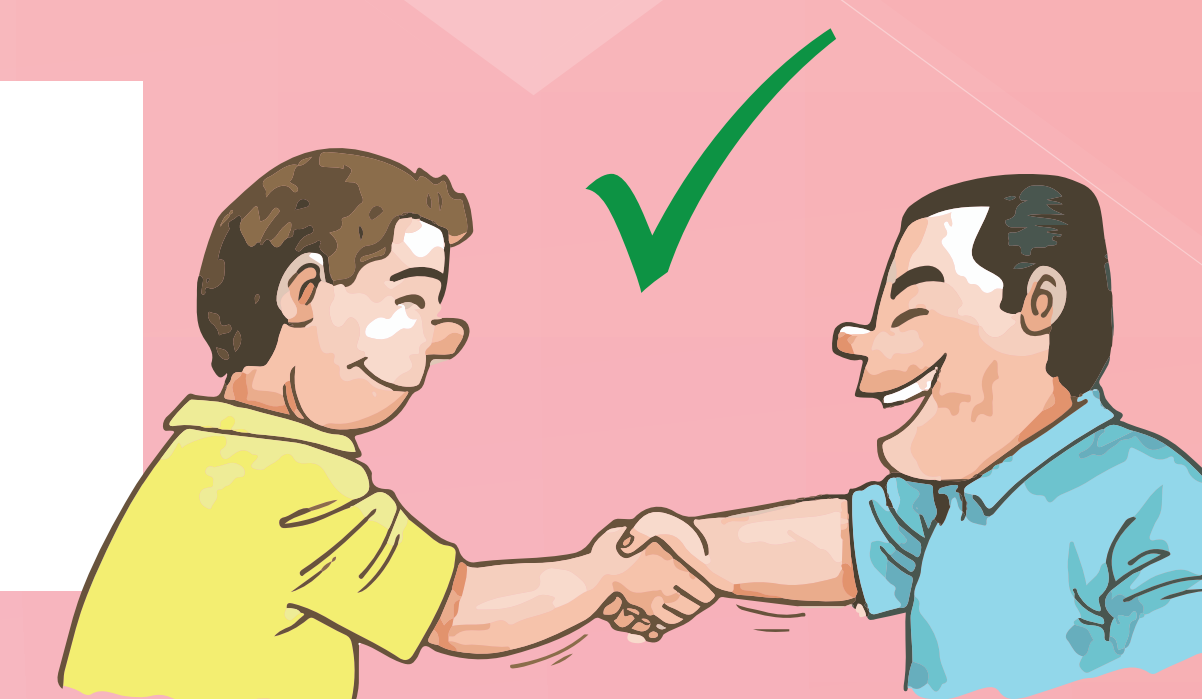

รับราชการทหาร

เสียภาษีอากร

เคารพสิทธิ เสรีภาพ

ความสำคัญของรัฐธรรมนูญ

คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และเป็นหลักประกันผลประโยชน์
ที่ประชาชนพึงได้รับ

กำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้ปกครอง ไม่ให้ละเมิดสิทธิ
อันชอบธรรมของประชาชน

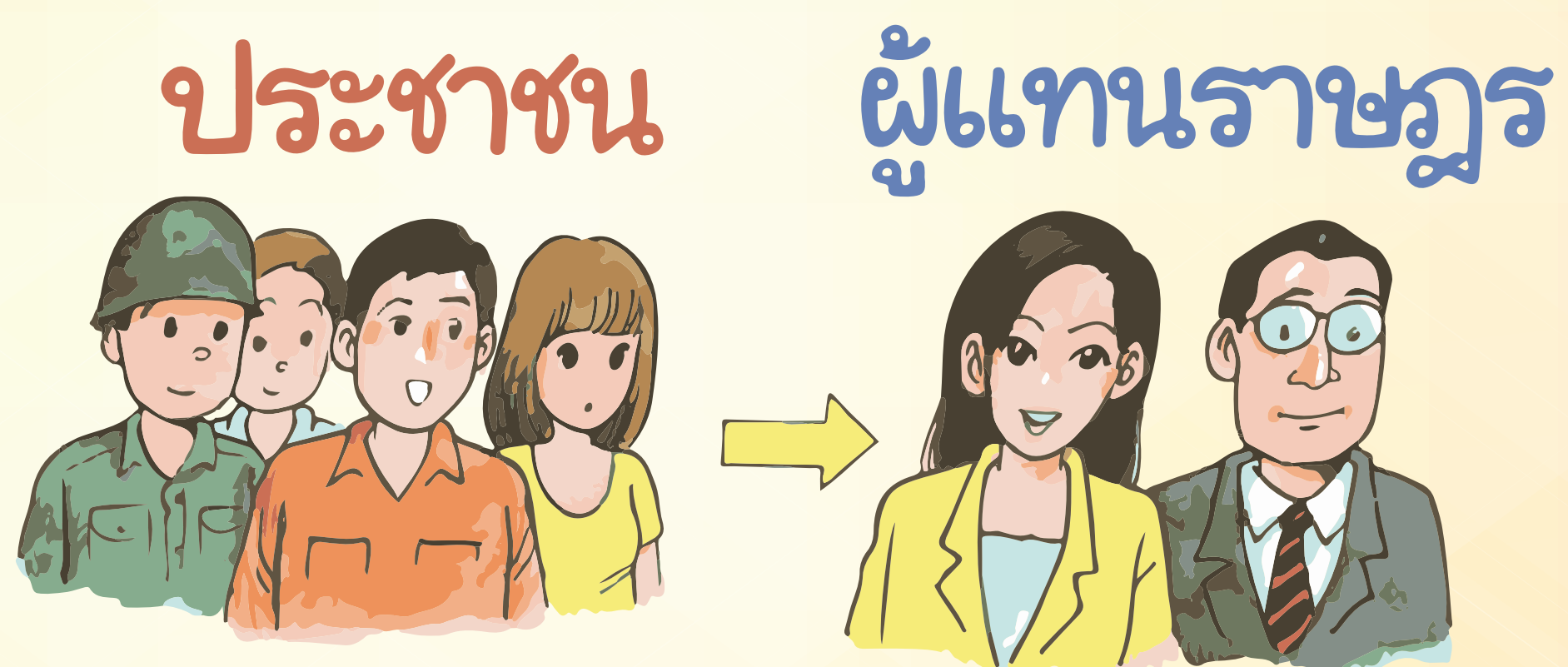
เป็นเครื่องกำหนดทิศทางการบริหารประเทศของรัฐบาล

กำหนดความสัมพันธ์และถ่วงดุลการใช้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติ
ฝ่ายบริหาร และฝ่ายตุลาการ

รัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
500 คน
(วาระ 4 ปี)

แบบแบ่งเขต 350 คน

แบบบัญชีรายชื่อ 150 คน

วุฒิสภา

สมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) **200 คน** (วาระ 5 ปี)

การเลือก ส.ว. ดำเนินการตั้งแต่ระดับ

อำเภอ

จังหวัด

ประเทศ

หน้าที่ของ ส.ส.

ด้านนิติบัญญัติ

- 1.เสนอ/พิจารณาร่างกฎหมาย
- 2.พิจารณาพระราชกำหนด
- 3.แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ด้านควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

1. ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีเกี่ยวกับงานในหน้าที่
2. ส.ส. 1 ใน 5 เข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะได้
3. ส.ส. 1 ใน 10 เข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อ ครม. ได้โดยไม่มีการลงมติ
4. ผู้นำฝ่ายค้านขอให้มีการเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมรัฐสภา ในกรณีมีปัญหาสำคัญเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยหรือเศรษฐกิจของประเทศได้

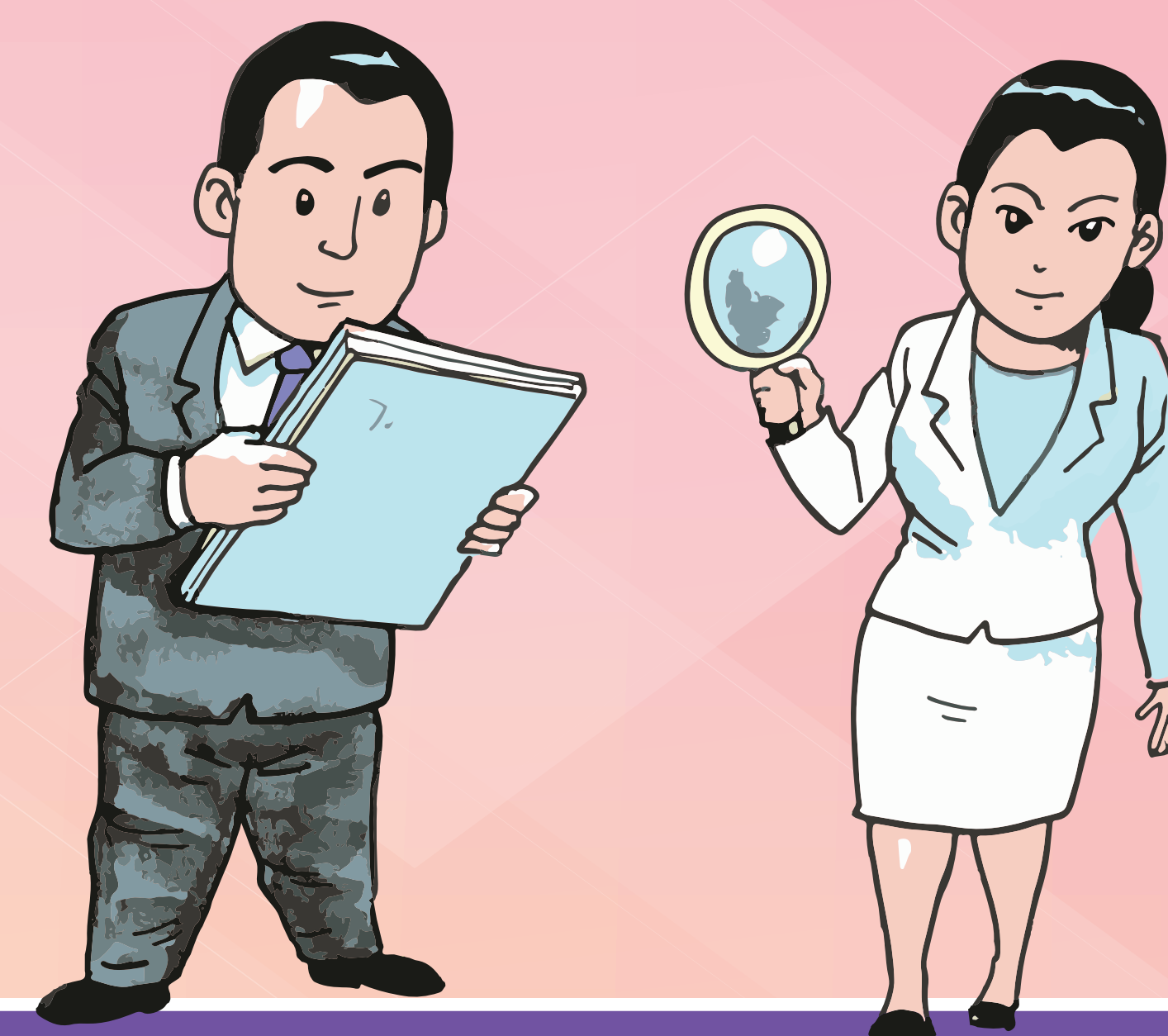

หน้าที่ของ ส.ว.

ด้านนิติบัญญัติ

1. พิจารณา/ยับยั้งร่างกฎหมาย
2. พิจารณาพระราชกำหนด
3. แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

ด้านควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน

1. ตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีเกี่ยวกับงานในหน้าที่
2. ส.ว. 1 ใน 3 เข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไป เพื่อให้ ครม. แถลงข้อเท็จจริง หรือชี้แจงปัญหาในการบริหารราชการแผ่นดินโดยไม่มีการลงมติ
3. ให้ความเห็นชอบในการแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ และผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

คณะรัฐมนตรี

พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีอื่นอีกไม่เกิน 35 คน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรี มีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกัน

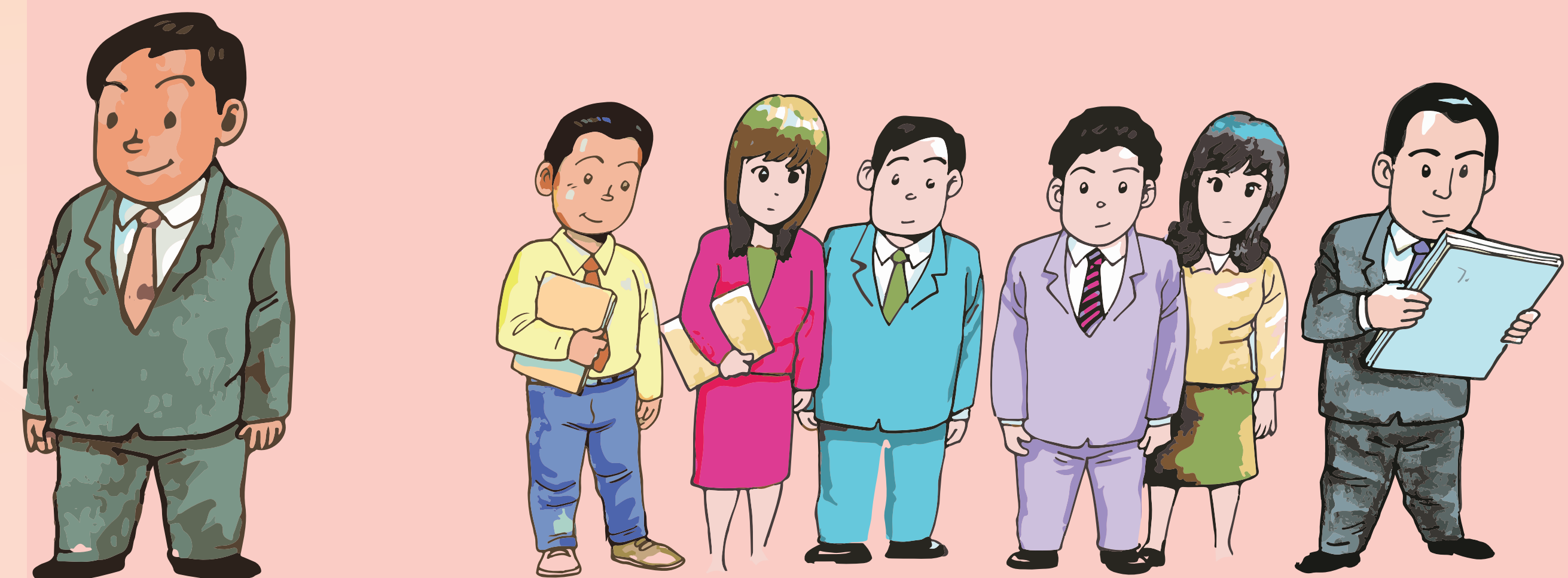
องค์ประกอบของคณะรัฐมนตรี

นายกรัฐมนตรี

- ▶ ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรี
- ▶ ดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกิน 4 ปี แต่จะดำรงตำแหน่งรวมกันแล้วเกิน 8 ปีมิได้ ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นการดำรงตำแหน่งติดต่อกันหรือไม่

รัฐมนตรี

- ▶ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งรัฐมนตรี
- ▶ ดำรงตำแหน่งคราวละไม่เกิน 4 ปี

ศาล

ศาลยุติธรรม

พิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวง รวมถึงคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เว้นแต่คดีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายบัญญัติให้อยู่ในอำนาจศาลอื่น

ศาลปกครอง

พิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครอง ตามกฎหมายหรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง (ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น)

ศาลทหาร

พิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหาร และคดีอื่น

ศาลรัฐธรรมนูญ

- ▶ พิจารณาวินิจฉัยความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายหรือร่างกฎหมาย
- ▶ พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระ
- ▶ วินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา

องค์กรอิสระ

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

- จำนวน 7 คน
- วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง ส.ส. สด. ผด. และการเลือก ส.ว. ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และควบคุมดูแลการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย

ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผผ.)

- จำนวน 3 คน
- วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี (ได้เพียงวาระเดียว)
- เสนอแนะ และแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ
- เสนอเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญ หรือศาลปกครอง กรณีเห็นว่ากฎหมาย กฎ คำสั่ง หรือการกระทำของหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)

- จำนวน 7 คน
- วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- กำกับการตรวจเงินแผ่นดิน และตรวจสอบการใช้งบประมาณแผ่นดิน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)

- จำนวน 7 คน
- วาระการดำรงตำแหน่ง 7 ปี
- ตรวจสอบ รายงาน และเสนอแนะกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

- จำนวน 9 คน
- ควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการทุจริต หรือประพฤติมิชอบในหน่วยงานของรัฐ

กลไกการตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐ

การตรวจสอบการใช้อำนาจอรัฐเป็นหนึ่งในหลักการที่สำคัญที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยกลไกต่างๆ ได้แก่

1

การคัดกรองคุณสมบัติของนักการเมือง โดย กกต. และ ศาล

2

การคัดกรองผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดย กกต. และ ศาลฎีกา

3

การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจากการเสนอขององค์กรอิสระ โดย กกต. และ ป.ป.ช.

4

การถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยรัฐสภา

5

การตรวจสอบการใช้อำนาจของหน่วยงานรัฐ โดย กสม. คตง. และ ผผ.

กลไกการตรวจสอบ

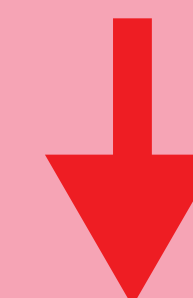
คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ตรวจสอบ

ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกวุฒิสภา
ประชาชน (ไม่น้อยกว่า 20,000 คน)

กล่าวหา

กรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต
แห่งชาติ

- มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ
- ทุจริตต่อหน้าที่
- จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย
- ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
- กระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือในการยุติธรรม

การมีส่วนร่วม
ของประชาชน

ประชาชน
ใช้อำนาจ
อธิปไตย
ได้อย่างไร

ใช้อำนาจทางตรงด้วยตนเอง

- การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร
- การตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- การแสดงความคิดเห็นโดยไม่ละเมิดสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น

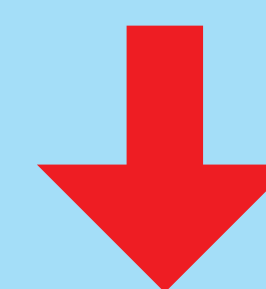
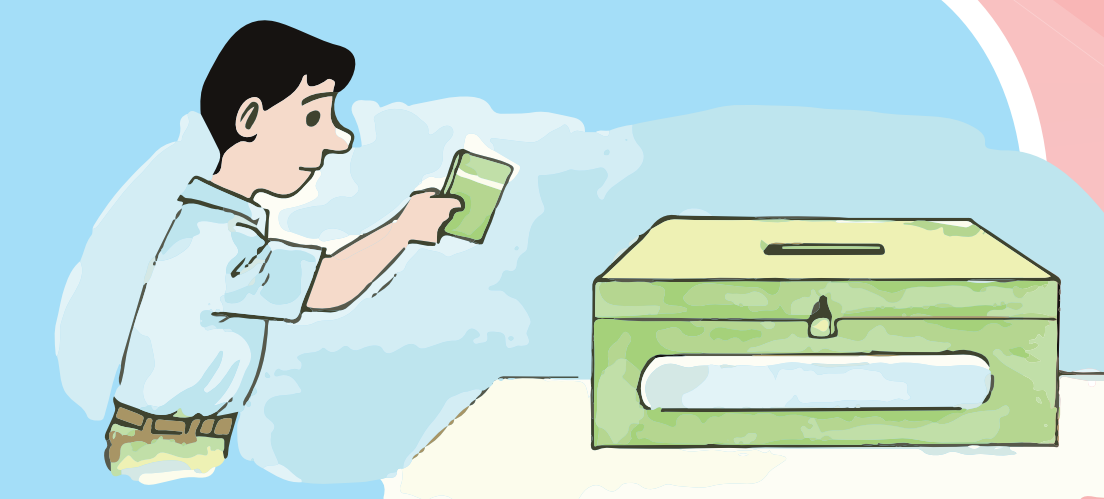
ใช้อำนาจทางตรงร่วมกับผู้อื่น

- การเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
- การเข้าชื่อถอดถอนนักการเมืองท้องถิ่นที่ทุจริต
- การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ

ใช้อำนาจทางอ้อมผ่านการเลือกตั้งตัวแทน

- การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

เพื่อไปทำหน้าที่นิติบัญญัติ หรือกำหนดนโยบายบริหารและพัฒนาประเทศ
หรือเพื่อตรวจสอบการบริหาร และผลักดันการแก้ไขปัญหา

ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น

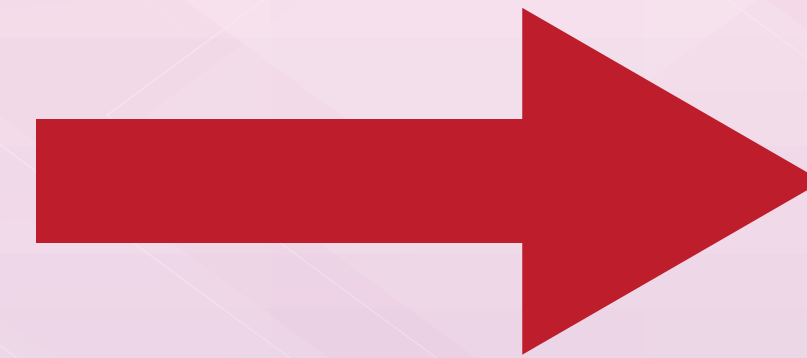
เป็นการที่รัฐกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สามารถสนองตอบต่อความต้องการของชุมชนได้สะดวกรวดเร็ว และ ตรงกับความประสงค์ของชุมชน

- มีอิสระ
- การบริหาร
- การจัดทำบริการสาธารณะ
- การจัดการศึกษา ส่งเสริมศาสนา วัฒนธรรม
- การเงิน การคลัง รายได้ ข้อบัญญัติท้องถิ่น
- ฯลฯ

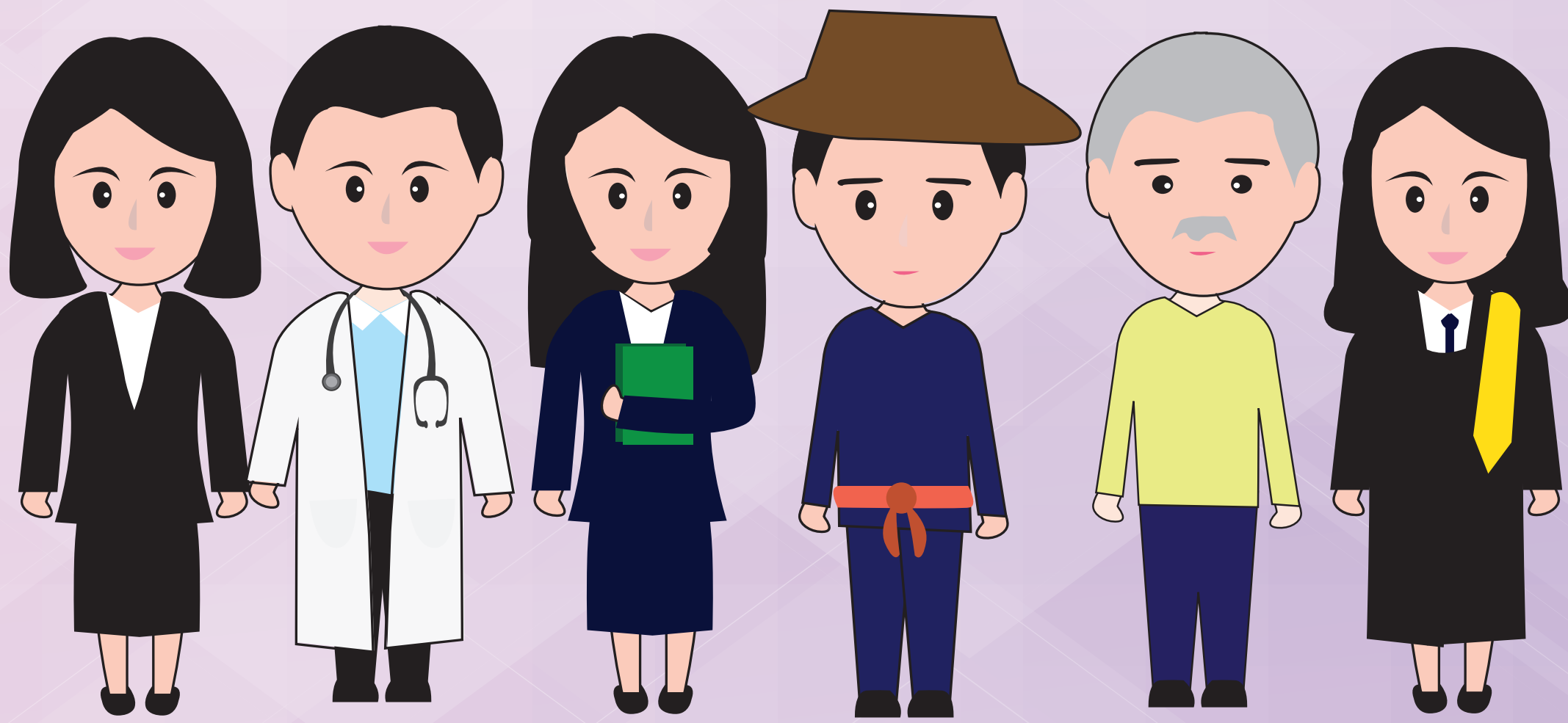

ประชาชน

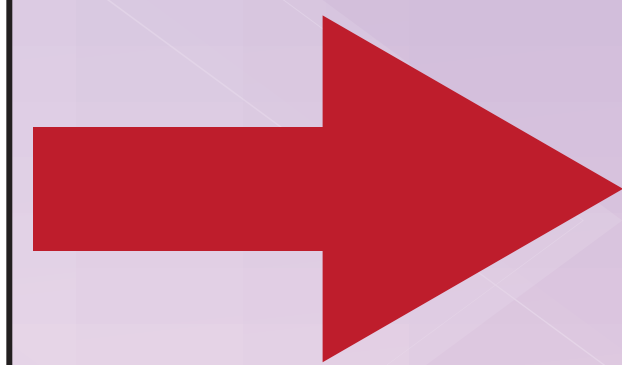

คนทัวๆ ไป

พลเมือง

พละ+เมือง

(กำลังของบ้านเมือง)

ประชาชนที่...

- มีจิตสำนึกสาธารณะ
- มีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม
- เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
- ไม่ยอมจำนน
- ปกป้องคุ้มครองสิทธิของตนเองและผู้อื่น

คุณลักษณะของพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย

1

เคารพศักดิ์ศรี
ความเป็น
มนุษย์

2

เคารพสิทธิ
เสรีภาพ และ
กฎกติกา
ของสังคม

3

มีความรับผิดชอบ
ต่อตนเอง
ต่อผู้อื่น ต่อสังคม
และประเทศชาติ

ความเป็น
ราชอาณาจักร

อำนาจอธิปไตย
เป็นของปวงชน

หลัก
ธรรมาภิบาล

การสร้างวัฒนธรรม
การเมืองประชาธิปไตย

หลักสิทธิ
และเสรีภาพ

หลัก
เหตุผล

หลัก
ภราดรภาพ

หลักความ
เสมอภาค

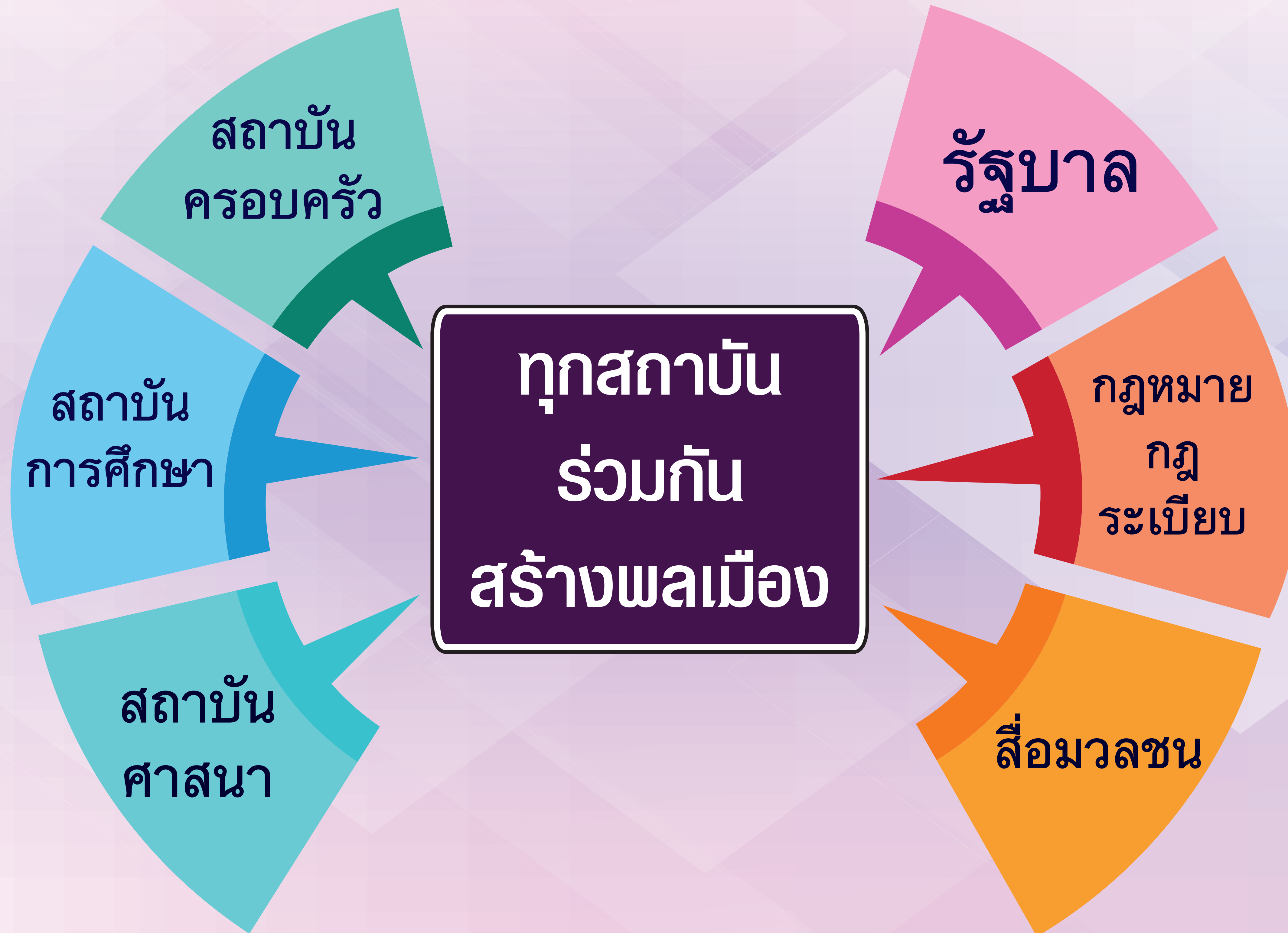

แนวทางการสร้างพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย

แนวทางการสร้างพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย

หลักเกณฑ์การเลือกตั้งที่เป็นสากล

หลักความเป็นอิสระ

หลักการเลือกตั้ง
ตามกำหนดระยะเวลา

หลักการเลือกตั้งโดยแท้จริง

หลักการเลือกตั้ง
เป็นการทั่วไป

หลักความเสมอภาค

หลักการเลือกตั้ง
โดยลับ

ความสำคัญของการเลือกตั้ง

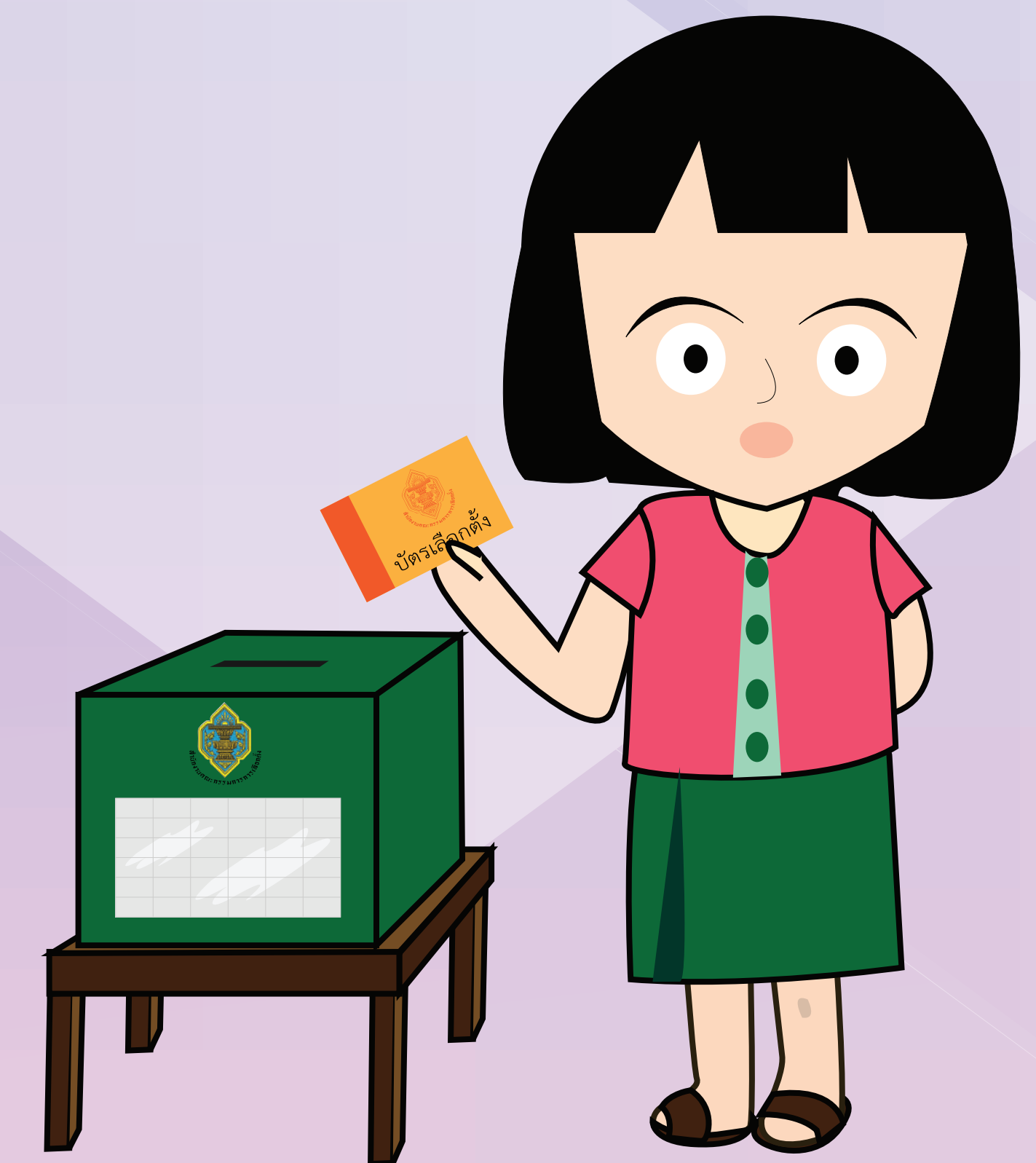
ประชาชนมอบความไว้วางใจให้ตัวแทนใช้อำนาจอธิปไตยแทนตน

ส่งเสริมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยมากขึ้น

คลายความตึงเครียดขจัดความขัดแย้ง

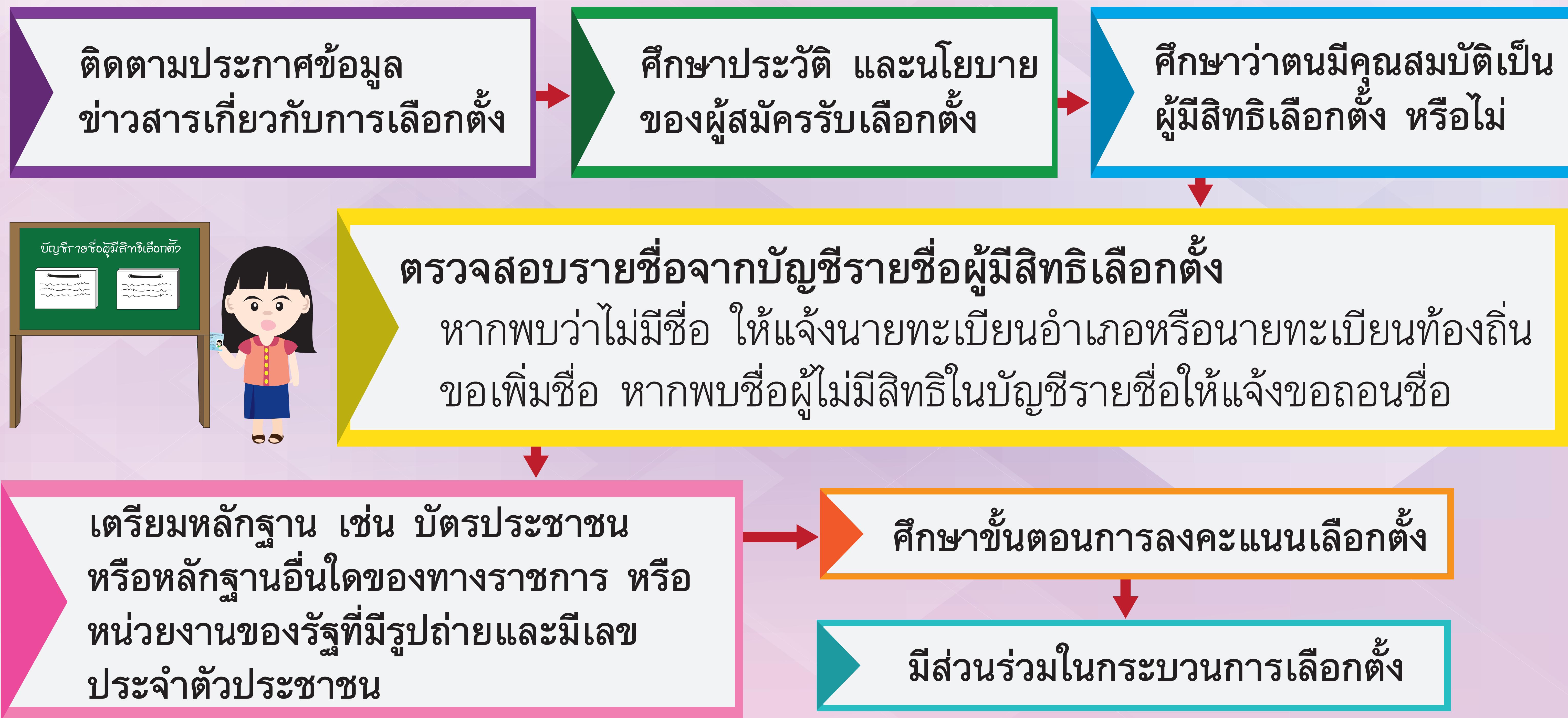
ประชาชนใช้อำนาจผ่านการเลือกตั้ง

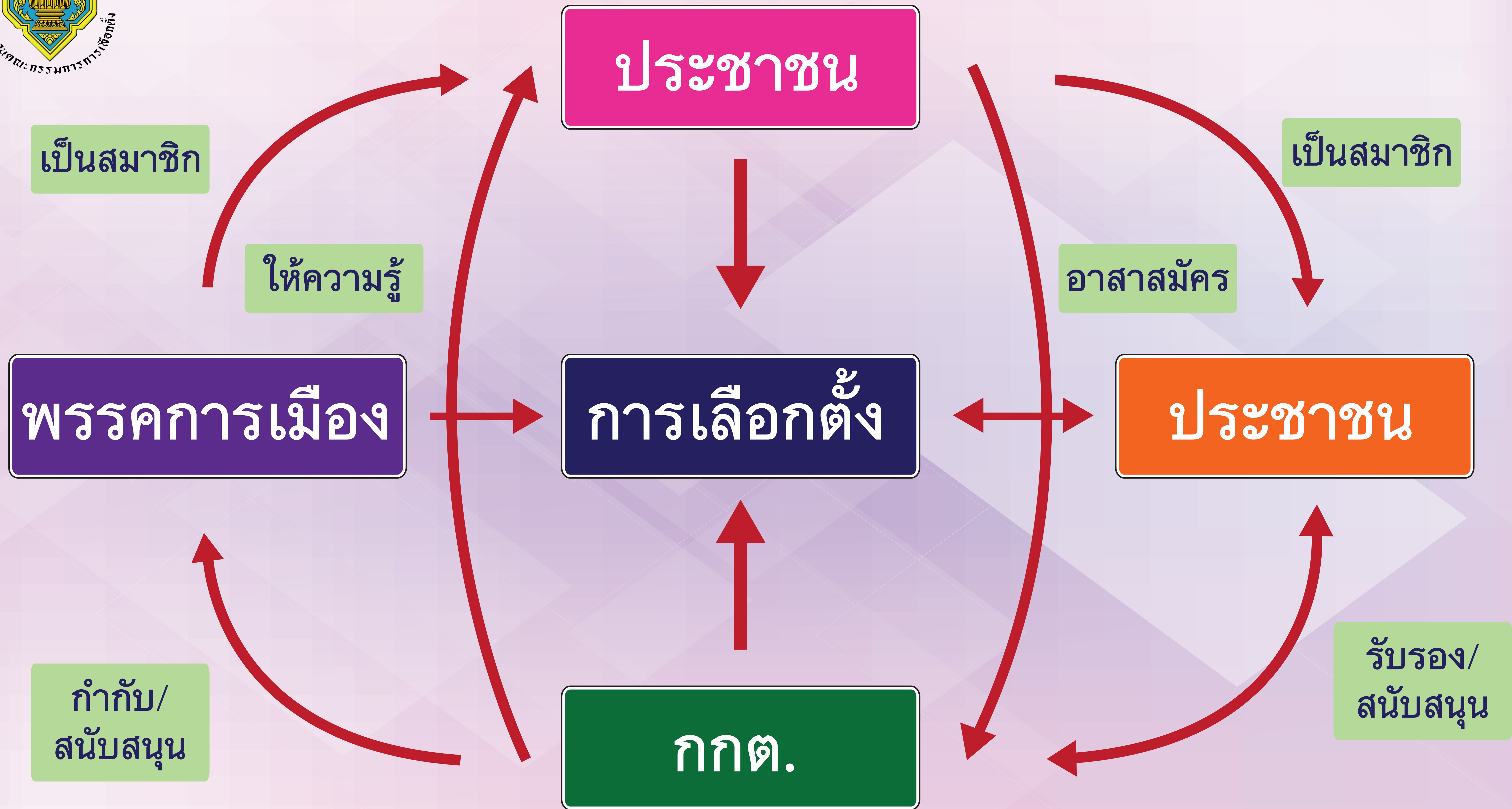
ควบคุมผู้แทนให้มีความรับผิดชอบต่อประชาชน

การเตรียมตัวไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

ภาพพลิกที่ 3.9

หลักสูตรพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย วิชา “พลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย”

สิทธิ

ผลประโยชน์หรืออำนาจอันชอบธรรมที่กฎหมาย
รับรองคุ้มครองให้ มีทั้งสิทธิเอกชน (ส่วนบุคคล)
และสิทธิมหาชน (สาธารณะ)

เสรีภาพ

สิทธิที่จะ**ทำ** หรือ **ไม่ทำ** อะไรก็ได้ โดยไม่ละเมิดสิทธิ
ของผู้อื่น

■ เสรีภาพที่กฎหมายรับรอง = สิทธิ

ความ เสมอภาค

มิได้หมายถึง การที่ทุกคนได้รับทุกอย่างเท่าๆ กัน
แต่หมายถึงการที่ผู้ด้อยโอกาส จะได้รับการดูแล ช่วยเหลือ
เป็นพิเศษ เพื่อให้เข้าถึงสิทธิหรือได้รับโอกาสเท่าคนอื่น

การเมืองภาคพลเมือง

จุดเด่นของสังคมไทย

มีธรรมชาติสวยงาม

มีอาหารอุดมสมบูรณ์

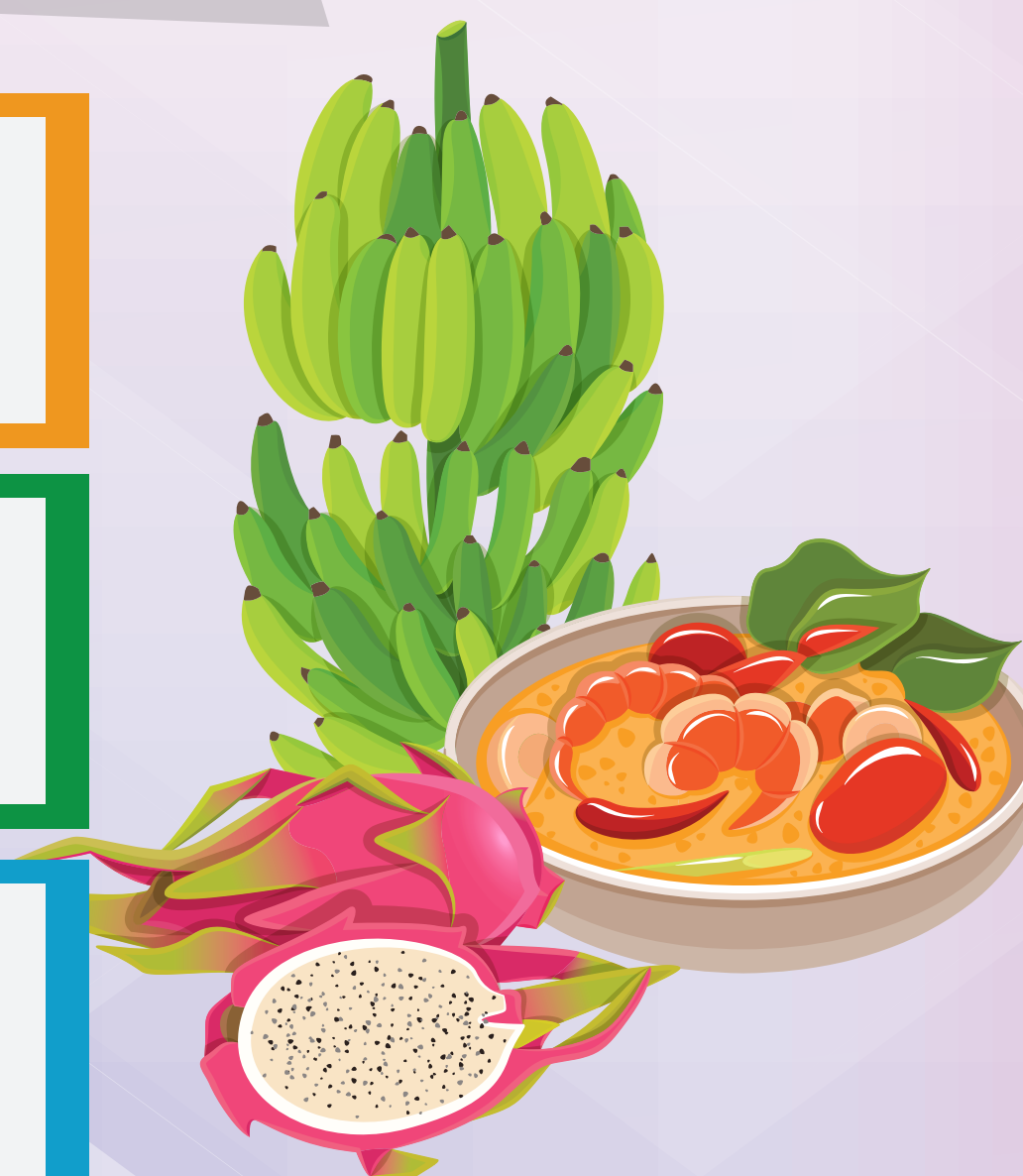
มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย

มีวัฒนธรรมประเพณีอันดีงาม

มีชาติเป็นของเราโดยไม่ต้องแย่งใคร

มีเสรีภาพในการนับถือศาสนา

มีพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมใจคนไทย

ต้นไม้ประชาธิปไตย Democracy Tree

ประโยชน์ = ดอกผล

กลไก/ระบบ = กิ่ง ก้าน

สถาบัน = ลำต้น

ค่านิยม = ดิน

หลักการ = ราก

ภาพพלקที่ 4.1

หลักสูตรพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย วิชา “ต้นไม้ประชาธิปไตย”

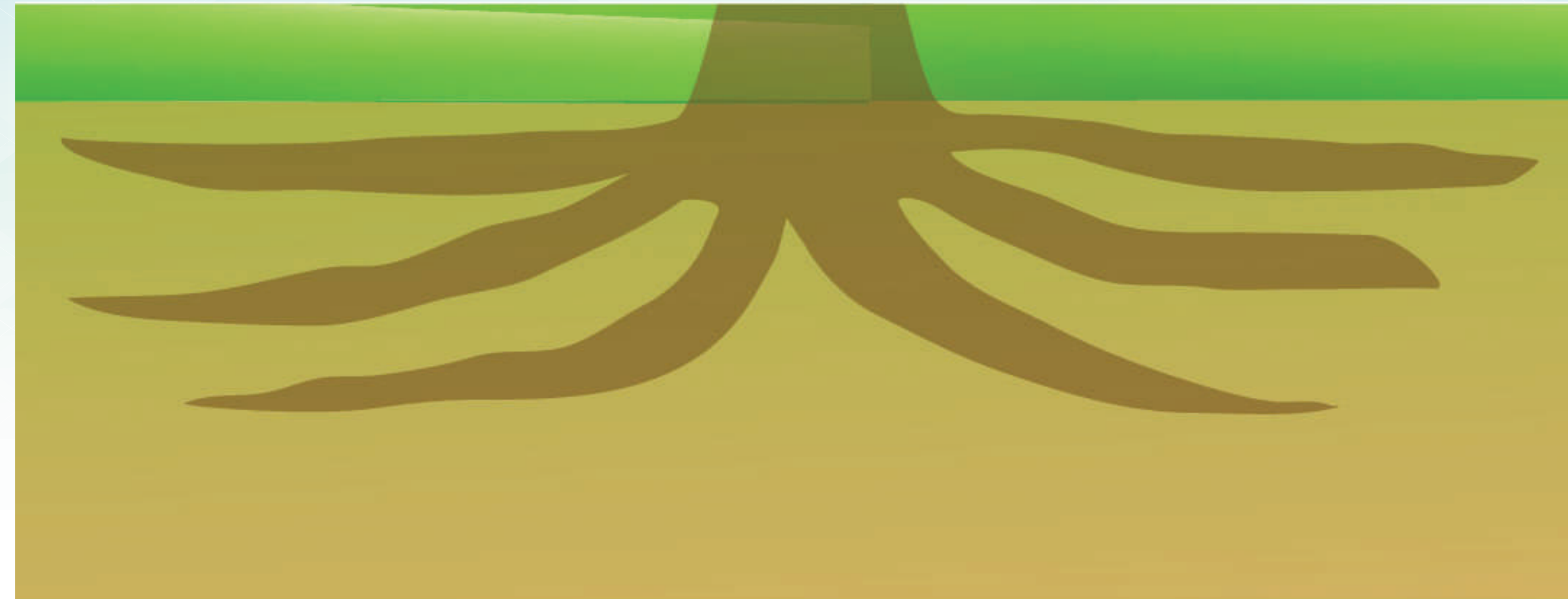
ดอกผล = ผลประโยชน์

หากเปรียบกับระบอบประชาธิปไตย ดอกผล
ของประชาธิปไตยก็คือ ประโยชน์หรือสิ่งที่
เราหวังจะได้รับ เช่น การกินดีอยู่ดี คุณภาพ
ชีวิตที่ดี ความสุขของประชาชน ความสันติสุข
ประเทศมีความเจริญมั่นคง สังคมสงบสุข
เป็นต้น

ดิน = ค่านิยม อุดมการณ์

“ค่านิยม อุดมการณ์ประชาธิปไตย”

เปรียบได้กับดินที่ปลูกต้นไม้ ต้นไม้จะเจริญเติบโตได้ดี ต้องปลูกในดินดี มีความอุดมสมบูรณ์ มีปุ๋ยหรือสารอาหารที่มีคุณค่า หากขาดสารอาหารที่สำคัญในดินแล้ว ต้นไม้ก็อาจตาย หรือไม่ให้ผลผลิตที่ดีได้

ภาพพลิกที่ 4.4

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้
รอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวัง

คุณธรรม
ซื่อสัตย์ สุจริต ขยันอดทน สติปัญญา แบ่งปัน

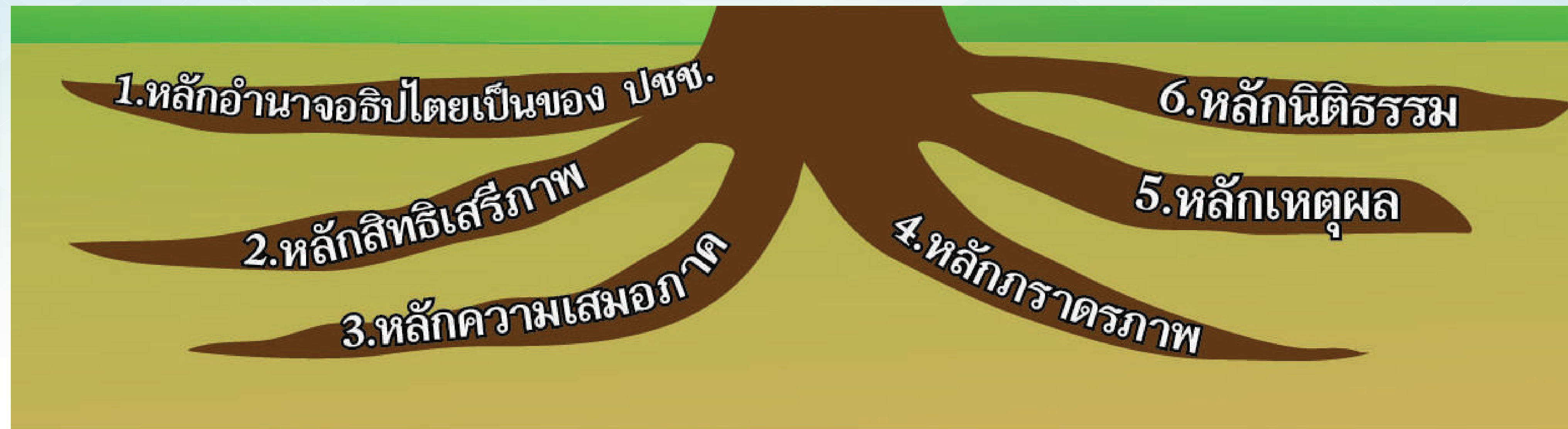
นำไปสู่

เศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม/วัฒนธรรม

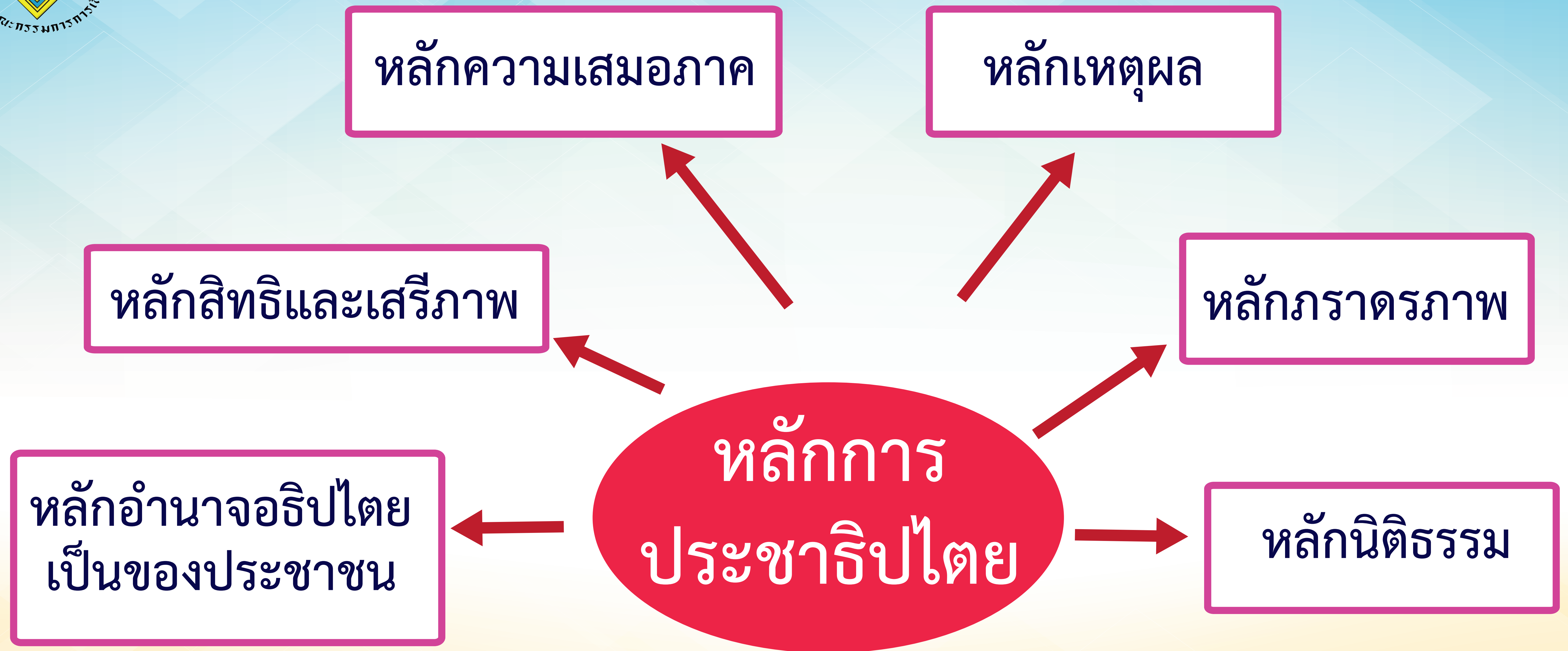
สมดุล/พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ราก = หลักการประชาธิปไตย

“หลักการ” เปรียบได้ดั่งราก (Root) ของต้นไม้ ที่ทำหน้าที่
ในการยึดลำต้นและดูดซึมสารอาหารจากดิน ถ้ารากไม่มั่นคงแข็งแรง
หยั่งไม่ลึก ต้นไม้ก็จะไม่เติบโต อาจเหี่ยวเฉาหรือตายได้ เหมือนหลักการ
ประชาธิปไตย ถ้าหลักไม่ดีหรือไม่มีหลัก ประชาธิปไตยก็อาจล่มสลายได้

ลำต้น = สถาบัน องค์กร

ส่วนที่เป็นลำต้น ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ที่สุด
และทำให้ต้นไม้ตั้งตรงอยู่ได้ เปรียบได้กับ
สถาบัน องค์กร หรือหน่วยงาน ที่มีส่วน
เสริมสร้างและพัฒนาประชาธิปไตย
ทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม

สถาบันหรือ องค์กรที่มีส่วน เสริมสร้าง ประชาธิปไตย

รัฐสภา

รัฐบาล

ศาล

กกต.

พรรคการเมือง

สถาบันครอบครัว

สถาบันศาสนา

สถาบันการศึกษา ฯลฯ

สถาบันหรือองค์กร ที่มีส่วนเสริมสร้างประชาธิปไตย

สถาบันครอบครัว (บ้าน)

เป็นสถาบันแรกและใกล้ชิด
กับเด็กและเยาวชน
ในการพัฒนาทุกด้าน
ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ
อารมณ์ และสังคม

สถาบันศาสนา (วัด/โบสถ์/มัสยิด)

เป็นสถาบันหลักในการปลูกฝัง
คุณธรรม จริยธรรม กล่อมเกลา
จิตใจให้ละเอียดซื่อ ก้าวบาป
รักสงบ สันติ สอนให้คน
ประพฤติ ปฏิบัติดี

สถาบันการศึกษา (โรงเรียน มหาวิทยาลัย)

เป็นสถาบันหลักในการสร้าง
พลเมืองให้อ่านออก เขียนได้
คิดเป็น และสร้างสำนึก
ประชาธิปไตย ความเชื่อ
ค่านิยม มีความอดทน
และมีวินัย

สรุปองค์ประกอบที่สำคัญของประชาธิปไตย

1. ดอกผลของต้นไม้

ประโยชน์สูงสุดที่ได้รับจากประชาธิปไตย

2. ดินที่ปลูกต้นไม้

ค่านิยม อุดมการณ์ประชาธิปไตยที่ควรปลูกฝัง

3. รากของต้นไม้

หลักการประชาธิปไตย

4. ลำต้น

สถาบันหรือองค์กรในระบบประชาธิปไตย

5. กิ่งก้านของต้นไม้

กลไกและกระบวนการตรวจสอบในระบบประชาธิปไตย

ต้นไม้ประชาธิปไตย Democracy Tree

1.ประโยชน์ = ดอกผล (Fruits)

5.กลไก/ระบบ/
การตรวจสอบ = กิ่ง ก้าน (Branches)

ลักษณะพื้นฐานของพลเมืองดี
วิถีประชาธิปไตย 3 ประการ

- เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
- เคารพสิทธิ เสรีภาพ และกฎ กติกาของสังคม
- รับผิดชอบต่อตนเองต่อผู้อื่น และสังคม

3.หลักการ = ราก (Roots)

4.สถาบัน = ลำต้น (Trunk)

2.ค่านิยม/อุดมการณ์ = ดิน (Soil)

ความเสียสละ

ความสามัคคี

การตรงเวลา

ความรักชาติ

ความอดทน อดกลั้น

ความมีระเบียบวินัย

ความรับผิดชอบ

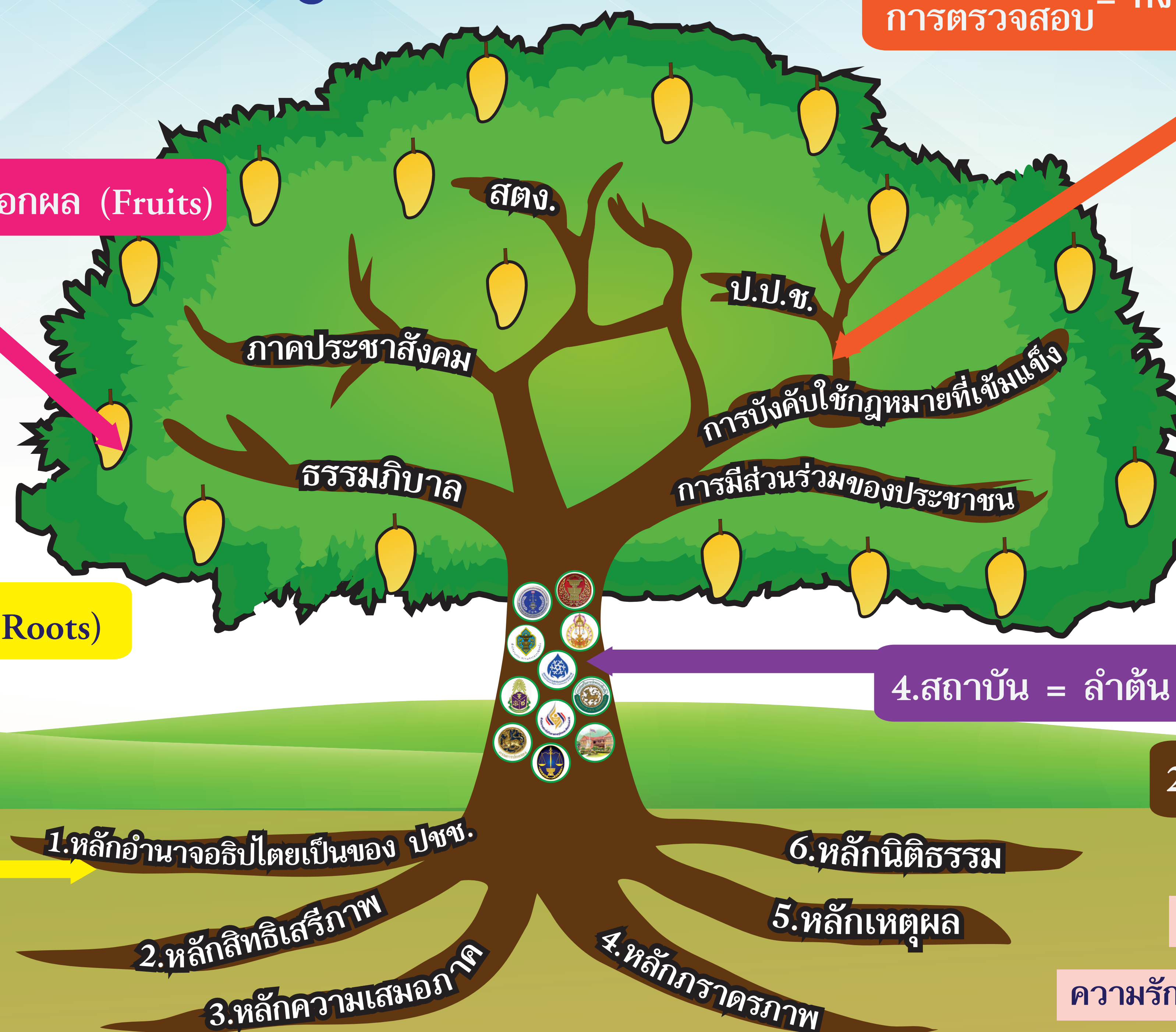
การเคารพกฎหมาย กฎ กติกา

คุณธรรม จริยธรรม

การยอมรับความแตกต่าง

ภาพพจน์ที่ 4.12

หลักสูตรพลเมืองดีวิถีประชาธิปไตย วิชา “ต้นไม้ประชาธิปไตย”

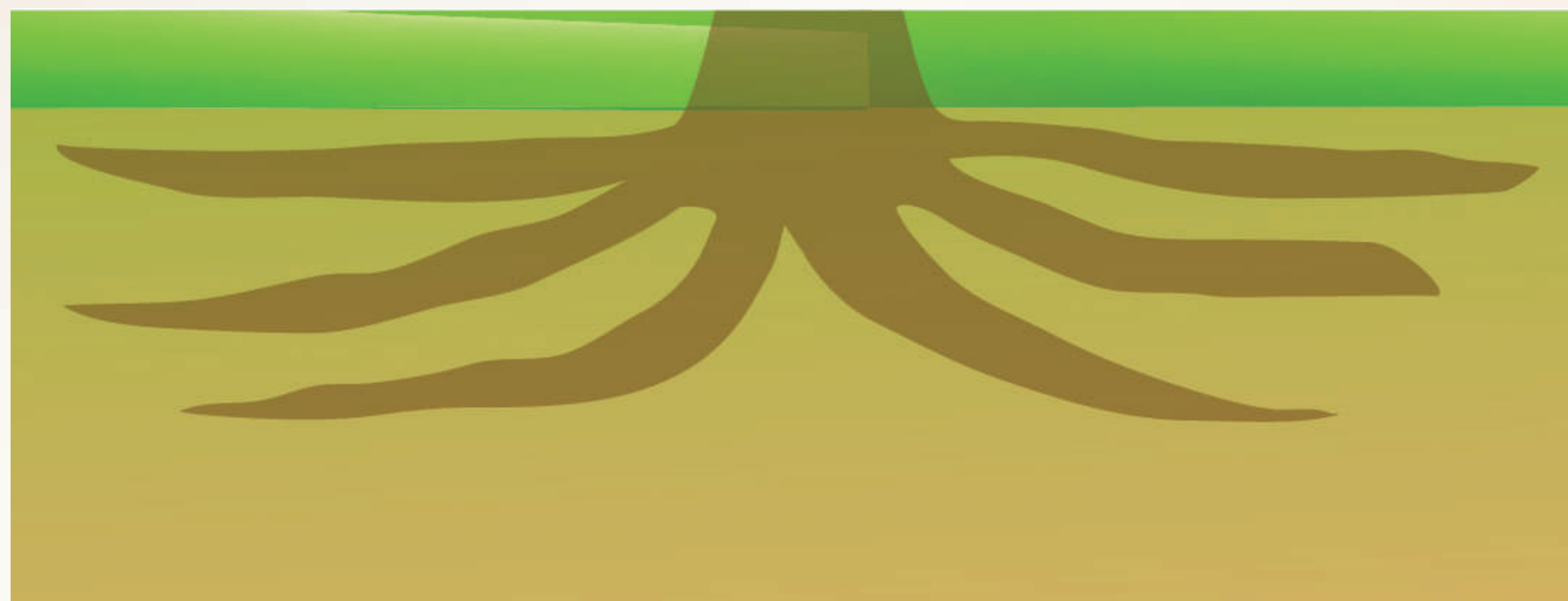
ดอกผล = ผลประโยชน์

หากเปรียบกับระบอบประชาธิปไตย ดอกผล
ของประชาธิปไตยก็คือ ประโยชน์ หรือสิ่งที่
เราหวังจะได้รับ เช่น การกินดีอยู่ดี คุณภาพ
ชีวิตที่ดี ความสุขของประชาชน ความสันติสุข
ประเทศมีความเจริญมั่นคง สังคมสงบสุข
เป็นต้น

ดิน = ค่านิยม อุดมการณ์

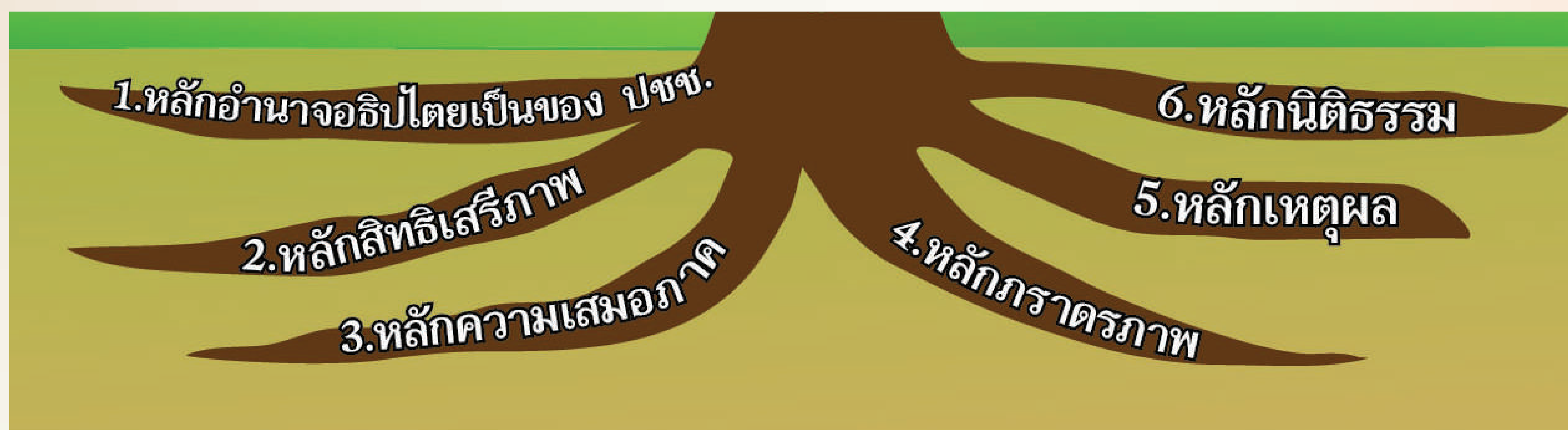

“ค่านิยม อุดมการณ์ประชาธิปไตย”

เปรียบได้กับดิน ที่ปลูกต้นไม้ ต้นไม้จะเจริญเติบโตได้ดี ต้องปลูกในดินดี มีความอุดมสมบูรณ์ มีปุ๋ยหรือสารอาหารที่มีคุณค่า หากขาดสารอาหาร ที่สำคัญในดินแล้ว ต้นไม้ก็อาจตาย หรือไม่ให้ผลผลิตที่ดีได้

ราก = หลักการประชาธิปไตย

“หลักการ” เปรียบได้ดั่งราก (Root) ของต้นไม้ ที่ทำหน้าที่
ในการยึดลำต้น และดูดซึมสารอาหารจากดิน ถ้ารากไม่มั่นคงแข็งแรง
หยังไม่ลึก ต้นไม้ก็จะไม่เติบโต อาจเหี่ยวเฉาหรือตายได้ เหมือนหลักการ
ประชาธิปไตย ถ้าหลักไม่ดีหรือไม่มีหลัก ประชาธิปไตยก็อาจล่มสลายได้

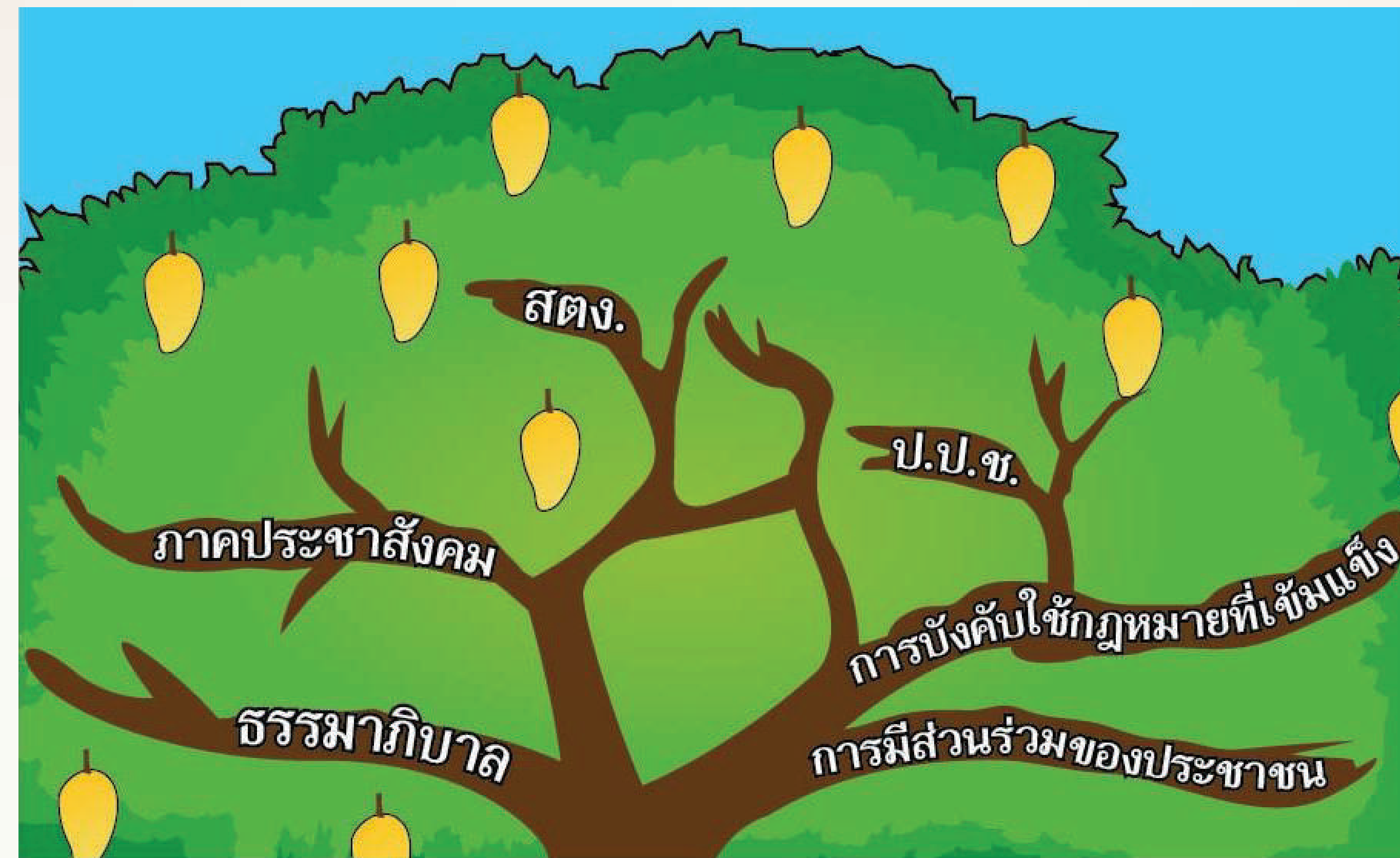
ลำต้น = สถาบัน องค์กร

ส่วนที่เป็นลำต้น ซึ่งเป็นส่วนใหญ่ที่สุด
และทำให้ต้นไม้ตั้งตรงอยู่ได้ เปรียบได้กับ
สถาบัน องค์กร หรือหน่วยงาน ที่มีส่วน
เสริมสร้าง และพัฒนาประชาธิปไตย
ทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม

กิ่งก้าน = กลไกและกระบวนการตรวจสอบ

ส่วนที่เป็นกิ่งและก้านของต้นไม้ เปรียบได้กับระบบ มาตรการ กลไก
(อาจเป็นหน่วยงาน/บุคคล ในสถาบันหรือหน่วยงานอื่นๆ)
ที่ช่วยให้เกิดความโปร่งใส

“การทุจริต” หรือ “การคอร์รัปชัน” หรือ “การฉ้อราษฎร์บังหลวง”
หรือที่เข้าใจกันง่ายๆ ว่า “การโกง” นั้น เป็นพฤติกรรมแสดงถึง
การไม่ซื่อสัตย์สุจริตของบุคคลหรือคณะบุคคล ที่ร่วมมือกันทำความชั่ว
โดยเจตนา มีการไตร่ตรอง และวางแผนอย่างมีขั้นตอน
หรือมีกระบวนการที่แยบยล จนยากที่จะจับได้ไล่ทัน

ตัวถ่วงประเทศไทย

คือ

นักการเมืองบางคน..โกงกิน?

พ่อค้าบางคน..เอาเปรียบ?

ข้าราชการบางคน..ตามน้ำ?

สื่อมวลชนบางคน..ไม่เป็นกลาง?

ประชาชน..เฉยชา?

คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)

มีหน้าที่และอำนาจควบคุม ดูแล จัดหรือดำเนินการให้มีการจัดการเลือกตั้ง ส.ส. การเลือก ส.ว. การเลือกตั้ง สด. และ ผด. ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย สืบสวนและไต่สวน สั่งระงับสิทธิสมัคร สั่งให้มีการเลือกตั้ง เลือก หรือออกเสียงประชามติใหม่ ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และความรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

มีหน้าที่และอำนาจได้ส่วนและมีความเห็น กรณีมีการกล่าวหา
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรง
ตำแหน่งในองค์กรอิสระ หรือผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน รวมถึง
การได้ส่วนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐ กรณีร้ายแรงผิดปกติ
กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ จงใจปฏิบัติหน้าที่หรือ
ใช้อำนาจขัดต่อกฎหมาย หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่ง
หน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

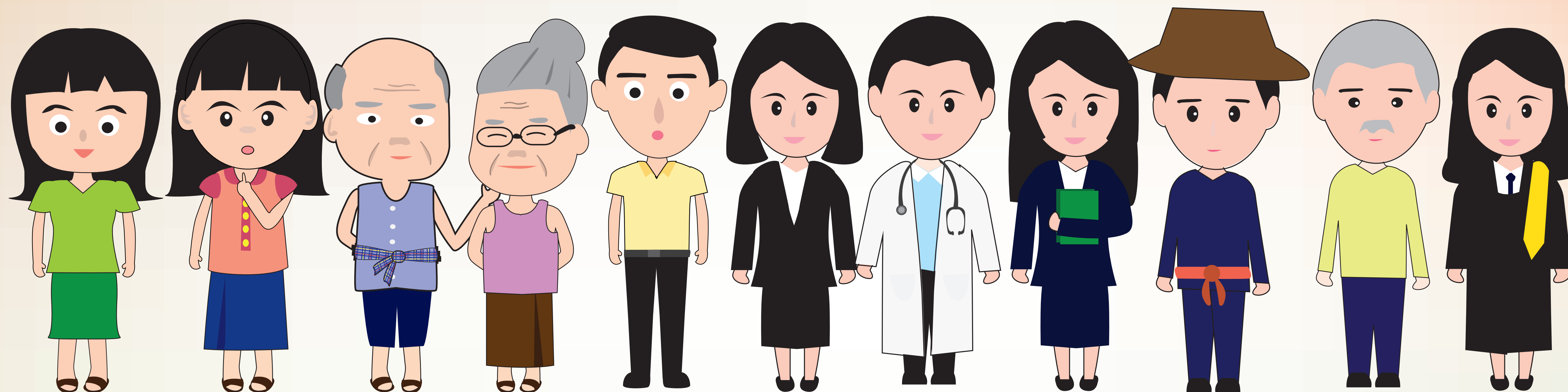
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)

มีหน้าที่และอำนาจวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพิจารณาในเรื่องวินัยทางงบประมาณและการคลัง การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เพื่อให้มีการแก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน การส่งลงโทษทางการปกครอง การพิจารณาวินิจฉัยความผิดวินัยทางงบประมาณและการคลัง

ภาคประชาชน

มีหน้าที่ในการปกป้องสิทธิของตน ในการกระทำที่ถูกละเมิด
การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ทุกกระบวนการของระบอบประชาธิปไตย
จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน ตั้งแต่การปฏิบัติตามกฎหมาย
การเลือกผู้แทนไปทำหน้าที่ในการออกกฎหมาย ฯลฯ

ธรรมาภิบาล (Good Governance) หรือการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

